

ΜΑΝΟΣ ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΙΣΑ
ΝΑ ΣΚΟΤΟΣΟ
ΤΟΝ ΕΡΜΟΛΑΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

OPENBOOK
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

OPENBOOK
Ανοικτή Βιβλιοθήκη

www.openbook.gr

Αποφάσισα να σκοτώσω τον Ερμόλαιο

Μυθιστόρημα

Μάνος Κοντολέων

Αποφάσισα να σκοτώσω τον Ερμόλαο

Μυθιστόρημα

ISBN 978-618-81465-3-2

Ανοικτή Βιβλιοθήκη OPENBOOK
& Μάνος Κοντολέων

Πρώτη έκδοση: Ρόπτρον (1989)

Δεύτερη έκδοση: Δελφίνι (1993)

Τρίτη έκδοση: Πατάκης (2002)

Επιμέλεια έκδοσης:

Γιάννης Φαρσάρης [www.open-sesame.me]

Σχεδιασμός εξωφύλλου:

Λευτέρης Παναγουλόπουλος [www.leftgraphic.gr]

Εικόνα εξωφύλλου:

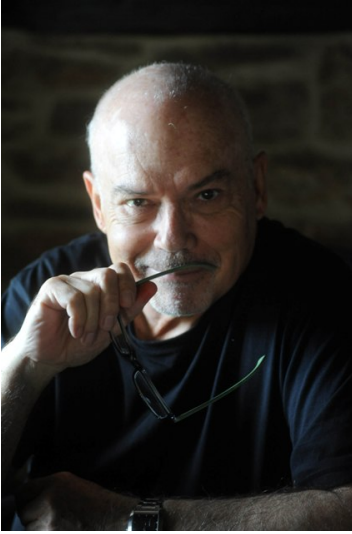
Ευλογραφία από το βιβλίο "*Pictures of life and character, vol. 1*", συγγραφέας: John Leech, Λονδίνο: Bradbury, Agnew & Co., 1886

[Ελεύθερη πνευματικών δικαιωμάτων - Κοινό κτήμα (Public domain)]

Το μυθιστόρημα "Αποφάσισα να σκοτώσω τον Ερμόλαο" του Μάνου Κοντολέων διανέμεται ελεύθερα στο Διαδίκτυο σε μορφή ψηφιακού βιβλίου υπό άδεια **Creative Commons**

[Αναφορά δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι παράγωγα έργα]

Ο Μάνος Κοντολέων γεννήθηκε στην Αθήνα.

Είναι πεζογράφος.

Γράφει μυθιστορήματα, διηγήματα, θέατρο, μικρές ιστορίες και παραμύθια.

Τα περισσότερα από τα βιβλία του έχουν ως κέντρο τους βιώματα της παιδικής ηλικίας.

www.kontoleon.gr

manoskontoleon2.blogspot.gr

manoskontoleon.blogspot.gr

manoskontoleonbibliography.blogspot.gr

Η εποχή του Ερμόλαου

Νομίζω πως στη ζωή ενός άνδρα υπάρχουν κάποιες ... στάσεις.

Στιγμές -μπορεί να είναι- που αναζητά τη συνέχεια της πορείας της ζωής του ή που αναλογίζεται το τι μέχρι εκείνη την ώρα έχει πετύχει, τι έχει χάσει.

Μια τέτοια στιγμή βίωνα καθώς γυρόφερνα στα σαράντα τόσα χρόνια μου.

Αισθάνθηκα ξαφνικά πως εκείνο που περισσότερο είχα αναζητήσει στη ζωή μου, προτού καλά -καλά να το έχω κατοχυρώσει, το είχα εκχωρήσει.

Πίστενα πως ήμουνα ελεύθερος. Μοναδικός. Μη καταναλώσιμος.

Πίστενα...

Και ξαφνικά άρχισα να υποψιάζομαι πως μπορεί τίποτε από αυτά να ήμουνα τελικά.

Ο ήρωας αυτού του μυθιστορήματος είναι ένα πλάσμα που μπορεί να ζει μέσα στην απόλυτη ελευθερία εκφράσεων και διαθέσεων. Μέχρις ότου γνωρίζει την Ανθή... Την ερωτεύεται. Αλλά η Ανθή είναι υλοχείριο στις προθέσεις του Ερμόλαου -ενός μεταπράτη συναισθημάτων και εμπόρου ονείρων. Μέσω της Ανθής, λοιπόν, ο ήρωάς μας από ελεύθερος μετατρέπεται σε σκλάβο. Κι έτσι αποφασίζει να σκοτώσει τον Ερμόλαο. Μα θα είναι αυτό αρκετό; Ένας φόνος ολοκληρώνει μια ατομική επανάσταση ή μήπως απλά και μόνο στιγμιαία την εκτονώνει και τελεσίδικα την παραπλανά;

Μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα απαισιόδοξης -ή και τολμηρής- ενδοσκόπησης έγραφα το «Αποφάσισα να σκοτώσω τον Ερμόλαο».

Ένα από τα πιο 'ανορθόδοξα' δομικά και αφηγηματικά κείμενά μου.

Το αγαπώ με έναν... ανορθόδοξο τρόπο.

Το είδα για μια ολόκληρη δεκαετία να κυκλοφορεί και να επανεκδίδεται από σημαντικούς εκδοτικούς οίκους.

Τώρα αποφάσισα να στείλω τον ήρωά μου να διαπράξει τον φόνο του και στον ανεξέλεγκτο (αλήθεια πόσο όμως και απελευθερωμένο;) κόσμο του διαδικτύου.

Και χωρίς κανένα δικαίωμα πάνω του.

Ίσως να θέλω να αμφισβητήσω –ή μήπως να επιβεβαιώσω;- τη φράση που διαπερνά όλο το κείμενο...

Τελικά ο Ανυάν ήταν αυτάρκης...

Μάνος Κοντολέων

Καλοκαίρι, 2016

*Και η ποίηση είναι μια μορφή επαφής – το ήξερα.
Ο φόνος μια άλλη – το ήξερα κι αυτό.*

ΟΤΑΝ Σ' ΕΜΕΝΑ ωρίμαζε η σκέψη να τον σκοτώσω, η Ανθή έψαχνε στις βιτρίνες των μαγαζιών της Γλυφάδας για να βρει το ταγιέρ που θα ταίριαζε με την γκριζα αλεπού της.

Ο τρόπος που η Ανθή έκανε τα ψώνια της ήταν άρρηκτα δεμένος με τη δικιά μου παρουσία δίπλα της. Δεν ήταν η αναποφασιστικότητα που την έκανε να θεωρεί απαραίτητη τη γνώμη μου. Ίσως, όμως και να ήταν – σ' έναν, τουλάχιστον, βαθμό. Εξαρτάται από το πώς θα ήθελε κανείς να ερμηνεύσει την προσπάθεια της να εκμαιεύσει – μέσα από τη γνώμη μου για κάποιο ρούχο – την καταγωγή των συναισθημάτων μου απέναντι της.

Ο θαυμασμός είναι πάντα και κατάφαση; Η άρνηση αποτελεί μόνιμα μια έκφραση αμφισβήτησης;

Έδινα – και δίνω – σε τέτοιου είδους ερωτήσεις, απόλυτα αρνητικές απαντήσεις.

Και η Ανθή, που διέθετε στέρεο μουσικό ταλέντο και σαθρό συναισθηματικό υπόβαθρο, αισθανότανε ν' ακροβατεί ανάμεσα στις δύο μορφές που η προσωπικότητα μου εξέφραζε • την υπάρχουσα και την εδραιούμενη.

Βέβαια, δε γνώριζε τίποτε το σχετικό με την απόφαση μου να τον σκοτώσω.

Μια τέτοια γνώση θα της δημιουργούσε ατμόσφαιρα σιγουριάς – με διαφορετική έκφραση ειπωμένο: θα της εξαφάνιζε την αμφιβολία. Σίγουρα θα τη φόρτωνε με μια νέα, αλλά αυτό είναι – ήταν – μια άλλη ιστορία. Γεγονός παραμένει πως της στερούσα αυτήν τη γνώση. Και την παραπλανούσα απαιτώντας να μου προσφέρει τα προϊόντα του ταλέντου της μόνο σε στιγμές απουσίας του κάθε τρίτου. Ακόμα και τις ώρες που μελετούσε, ακόμα κι αυτές, την είχα υποχρεώσει να μην τις τοποθετεί μέσα στα όρια των καθημερινών ή μη απουσιών μου.

Το φλάουτο ήταν το αγαπημένο μου όργανο. Και στην προκλασική μουσική – ειδικότητα της Ανθής – επανέβρισκα μια ηρεμία που μόνο στην περίοδο της εν μήτρα ζωής μου θα είχα – πιθανόν – ξαναζήσει.

Ο δίχρονος – αν μετρήσω από τότε μέχρι τώρα – ο δίχρονος, λοιπόν, δεσμός μου με την Ανθή είχε δημιουργηθεί μέσα σ' ένα βιβλιοπωλείο της Ξάνθης. Ήταν η περίοδος που εκτελούσα την ελληνική περιπολία μου. Η Ξάνθη ήταν ένας – προτελευταίος; – από τους σταθμούς μου. Είναι αλήθεια πως είχα προεκτείνει αρκετά πέραν του συνήθους τη διαμονή μου σ' αυτήν την πόλη. Γνώριζα τους λόγους. Η Ξάνθη διαθέτει μια αντιφατική προσωπικότητα. Η παρακμή κάπου συμβαδίζει με την υπόσχεση ενός εύρωστου μέλλοντος. Τα αξιοσημείωτα αρχοντικά της δηλώνουν μια αριστοκρατική υπόσταση πλούσιου παρελθόντος, ενώ το απρόσωπο της νέας πόλης επιβεβαιώνει τη λαϊκότητα του τώρα. Η φύση έχει μια ενδιαφέρουσα ηρεμία, αλλά αναγιγνώσκεται το ίδιο εύκολα και σαν έκφραση ασημαντότητας.

Τελικά συμπάθησα την Ξάνθη, γιατί δεν εκλιπαρεί, γιατί δείχνει ν' αδιαφορεί γενικώς και προς όλα, γιατί αν και σαφέστατα νεκρή, εντούτοις αναπνέει. Έτσι παρέμεινα πλέον του συνήθους, ενώ εντόπιζα σαν τελευταίο σταθμό της περιπλάνησής μου, την Καλαμάτα ή το Ηράκλειο. Παρ' όλα αυτά, από την Ξάνθη επέστρεψα κατ' ευθείαν στην Αθήνα μαζί με την Ανθή.

Εκείνη – αν θυμάμαι καλά – είχε βρεθεί σ' αυτήν την πόλη της Θράκης, ως μέλος μιας μικρής ορχήστρας μουσικής δωματίου, που ο τοπικός σύλλογος «Οι φίλοι της Τέχνης» την είχε – την ορχήστρα εννοείται – προσκαλέσει για να δώσει μια συναυλία. Η συνάντησή μας στο βιβλιοπωλείο ήταν τυχαία ή προκαθορισμένη – εξαρτάται από το πώς θα ήθελε κανείς να εξηγήσει τα γεγονότα που έμελλε ν' ακολουθήσουν.

Ζητήσαμε κι οι δυο τον τόμο με τα ποιήματα του Μπωντλαίρ. Ο βιβλιοπώλης είχε μόνο έναν – το μοναδικό, υποθέτω, σε όλη την πόλη.

«Το να τον χωρίσουμε στα δύο, βρίσκετε πως είναι εφικτή λύση;» τη ρώτησα.

Εκείνη δε δίστασε να μου απαντήσει: «Σίγουρα! Όμως ποιος θα πάρει τις πρώτες σελίδες και ποιος τις τελευταίες;»

Γελάσαμε. Αγόρασα εγώ το βιβλίο, της το πρόσφερα κι εκείνη μου πρότεινε να το διαβάσουμε μαζί, στο σπίτι της.

«Δε μου αρέσει να μη χρησιμοποιώ τα πράγματα που αγοράζω ή που μου χαρίζουνε, προτιμώ να εφευρίσκω πολλαπλές δυνατότητες χρήσης τους και απεχθάνομαι να μένω σε εκκρεμότητα όσον αφορά στην ανταπόδοση των υποχρεώσεων μου», είπε και ενώ εγώ της κρατούσα ανοιχτή την πόρτα του βιβλιοπωλείου, πρόσθεσε:

«Θα θέλατε να με βοηθήσετε να πάω στο ξενοδοχείο μου; Έχω μια δυσκολία όταν βρίσκομαι για πρώτη φορά σε μια πόλη, δυσκολία στο να διασχίσω τους δρόμους της ή να βρω τα μέρη που θέλω να επισκεφθώ... Δεν το καταλάβατε;» γύρισε το πρόσωπο της προς το μέρος μου.

Στα τεράστια μαύρα γυαλιά της διέκρινα το είδωλο του κορμιού μου να παραμορφώνεται. Δεν το είχα καταλάβει πως ήταν τυφλή, όπως και αδυνατούσα να φανταστώ – εκείνη τη στιγμή – την πορεία από τον Μπωντλαίρ στον Ερμόλαο.

Κι όμως θα έπρεπε.

Το βάδισμα της Ανθής είχε μια ιδιαίτερα απαλή δισταχτικότητα. Και η ποίηση είναι μια μορφή επαφής – το ήξερα. Ο φόνος μια άλλη – το ήξερα κι αυτό.

Τ Ο ΚΟΡΜΙ ΤΗΣ ΑΝΘΗΣ έχει την ευθύτητα ενός δόρατος και την εκφραστικότητα μιας χορδής.

Ίσως, εκείνο που χαρακτηρίζει την αισθαντικότητα του περιγράμματος του κορμιού της να είναι οι γωνίες των ώμων της. Συγκεκριμένες, ελαφρώς υπερυψούμενες στις κορυφές τους. Είναι κάποιες στιγμές που μου δημιουργούν την εντύπωση φτερούγας έτοιμης ν' ανοίξει ή μιας που μόλις έκλεισε. Το πέταγμα, δηλαδή, υπάρχει πάντα, είτε σαν παρελθόν είτε σαν μέλλον.

Το στίγμα της Ανθής θα το έλεγα διαφορούμενο. Κάτι μεταξύ του είναι και του μη είναι. Μεταξύ του υπάρχω και του δεν υπάρχω. Της κατάφασης και της άρνησης.

Και οφείλω να ομολογήσω πως αυτό το διαφορούμενο –το σχεδόν ερμαφρόδιτο– στίγμα είναι και η δύναμη της. Με μια αξιομνημόνευτη ευελιξία συντονίζει τη σιγουριά της καθημερινής κοινωνικότητας, με την, εξίσου καθημερινή, υπαρξιακή ανασφάλεια.

Αξίζει κανείς να την παρακολουθήσει στο αισθητικό –κάποτε και πρακτικό– συνταίριασμα που επιτελεί με τα χρώματα. Η διαμόρφωση του χώρου που επιλέγει για να κινηθεί και να ζήσει –η εσωτερική, δηλαδή, διακόσμηση του σπιτιού της–, μα και τα ρούχα που αποφασίζει να χρησιμοποιήσει, όλα, τα πάντα, έχουν την ευδιάκριτη σφραγίδα της χρωματικής φροντίδας. Η Ανθή ορά τα χρώματα – μάλλον επικοινωνεί μαζί τους. Και δεν είναι, τελικά, το δέρμα της –σαν όργανο αίσθησης– που έχει επιφορτισθεί με την επίτευξη αυτής της επικοινωνίας. Δεν είναι –άσχετα αν κάποτε το πίστευα– το λευκό που προσφέρει την αφή της αγνότητας, το κόκκινο του πάθους, το καφέ της υγρασίας, το πράσινο της καρποφορίας, το κίτρινο της θερμότητας, το μπλε της παγωνιάς, το μαύρο του απόλυτου. Όχι. Είναι μια διαφορετική συνομιλία –να την πω άυλη;– που χωρά και τις πιο λεπτών αποχρώσεων ονομασίες – γκρι, σβμόν, βεραμάν, Μπορντώ, φούξια.

Πρέπει να υπάρχει μια παρουσία ισορροπίας ή αντιθέσεων –πάντως σίγουρα μια τέτοια παρουσία που μόνο ένα όχι από τα γνωστά αισθητήρια όργανα μπορεί να συγκεκριμενοποιήσει και να κατατάξει. Κι αυτή η κατάταξη επιτελείται ακόμα κι όταν αυτό το όργανο –αδύνατον να είναι έτσι απλά το δέρμα– δεν έχει την ευκαιρία του

άμεσου ερεθισμού – θέλω να πω, ακόμα κι όταν μεταξύ του χρώματος και της Ανθής υπάρχει μια απόσταση.

Τα υφάσματα πίσω από τα κρύσταλλα των βιτρινών έχουν τη δυνατότητα να κραυγάζουν το χρώμα τους και η κραυγή τους αυτή να μην απευθύνεται στα οπτικά νεύρα; Και οι ζωγραφικοί πίνακες μιας έκθεσης, πώς μπορούν ν' αποκαλύψουν λεπτομέρειες του ταλέντου που τους δημιούργησε, όταν ο παρατηρητής αδυνατεί να χρησιμοποιήσει την όραση του για να τους κατατάξει σε σχολές και τεχνοτροπίες;

Η Ανθή – όταν καμιά φορά κουβεντιάζω μαζί της γι' αυτό – προτιμά να τονίζει την ήδη έντονη γωνία των ώμων της.

«Ζήτημα εξάσκησης, υποθέτω!» απαντά, δίχως και να ερμηνεύει.

Εγώ έχω καταλήξει σε μια ερμηνεία. Προσαρμοστικότητα, λέω. Αν πιστέψετε πως στη συγκεκριμένη περίπτωση, η προσαρμογή προϋποθέτει και δύναμη, θα βιαστώ να σας διαφεύσω. Η Ανθή είναι αδύνατη μέχρι δειλίας.

Προσαρμοστικότητα, λοιπόν, που εκβάλλει, όμως, από την άμυνα του φόβου.

Πρέπει να το παραδεχτούμε. Η πλήρης εγκατάλειψη – εγκατάλειψη στο στιδήποτε – επιφέρει δύναμη. Η εγκατάλειψη στο πάθος του έρωτα φτιάχνει τους εραστές. Η εγκατάλειψη στην εξουσία, τους ηγεμόνες. Η εγκατάλειψη στο φόβο, τους καλλιτέχνες.

Υπάρχει τίποτε άλλο εκτός από τον έρωτα, την εξουσία και την Τέχνη, που να είναι έκφραση απόλυτης δύναμης; Λέω όχι. Και γι' αυτό πιστεύω πως οι γνήσιοι καλλιτέχνες δε φτιάχνουν ποτέ το αριστούργημα. Όπως οι μεγάλοι εραστές ποτέ δεν ερωτεύτηκαν. Οι γνήσιοι ηγεμόνες ποτέ δε βασιλέψαν. Σε ποια στάδια μπορούν να διεκδικήσουν τον κότινο της νίκης; Αφού όλα τους έχουν φτιαχτεί σύμφωνα με τα σχέδια των μετριοτήτων και για μετριότητες πάλι προορίζονται.

Η Ανθή, όμως, θα γίνει μια μέρα σολίστρια. Γιατί στη θέση της εγκατάλειψης έχει προτιμήσει την προσαρμογή.

Η Ανθή χειρίζεται και διαχειρίζεται τους πάντες –κι εμένα– και μάλιστα με τον τρόπο και στο βαθμό που δε δέχτηκε να απολαύσει τον προσωπικό της παθητικό χειρισμό και διαχειρισμό από τον Ερμόλαο.

Η ΑΝΘΗ δεν είναι μάγισσα. Απλά και μόνο διαθέτει την ιδιόμορφα εκλεπτυσμένη ικανότητα ν' αντικαθιστά την αίσθηση που ονομάζουμε όραση. Όσα δε βλέπει, τα διστάζει. Επειδή δε βλέπει τίποτε, διστάζει τα πάντα. Κι αυτή η ικανότητα είναι σαφώς περισσότερο πλούσια από την απλή όραση. Πεδίο δράσης της, όχι μόνο ο χώρος των κατά τεκμηρίων ορατών, μα κι εκείνος όσων υπάρχουν μεν, δεν ορούνται δε.

Δεν ήταν, λοιπόν, μαγεία μήτε μεταφυσική το γεγονός πως αμέσως – από την πρώτη φράση που της είπα: «Το να το χωρίσουμε στα δύο βρίσκετε πως είναι εφικτή λύση;» – κατανόησε τη σεξουαλική μου ανυπαρξία.

«Την εκπέμπεις!» συνηθίζει συχνά να μου λέει. «Κι η κάθε εκπομπή είναι για μένα κάτι το απόλυτα από και συγκεκριμένο. Μπορώ και τη γνωρίζω.»

Ήμουν, είμαι, θα είμαι σεξουαλικά ανύπαρκτος. Είναι μια στάση ζωής. Μια ιδεολογία.

Δεν ξαφνιάζομαι για την πλήρη και άμεση αποκάλυψη της από την Ανθή. Οι ιδεολογίες πρέπει – πάντα – να είναι εμφανείς. Να ξεχωρίζουν.

Η γυναίκα – το ανθρώπινο κορμί θα έπρεπε, μάλλον, να πω, αν ήθελα να είμαι ανεξέλεγκτα ελεύθερος στις εκφράσεις μου και σε πλήρη ταύτιση με τις πράξεις του παρελθόντος μου –, το ανθρώπινο κορμί για μένα είναι ένα σεξουαλικό αντικείμενο που ποτέ δε μετουσιώνεται σε ερεθισμό.

Οι καμπύλες του στήθους ή των γλουτών, το κόκκινο χρώμα των χειλιών, η πολλά υποσχόμενη ευκινησία των δαχτύλων, οι παλμικές κινήσεις της κοιλιάς, η υποκριτικά διακριτική θέση των γεννητικών οργάνων, τα πόδια με τη γήινη εκπομπή τους και η φλυαρία των βλεμμάτων – όλα αυτά αποτελούν καταστάσεις που μέσα στη γενετήσια υπόσταση μου έχουν εκφυλισθεί – ή ανέλθει – σε εκφράσεις καλλιτεχνικής μετουσίωσης. Και προς θεού, δεν υπήρξα ποτέ τόσο εκμαυλισμένος ώστε να ερωτευθώ ή να ποθήσω τα γυμνά σώματα των Κούρων ή των γυναικών του Ρενουάρ. Ούτε – πόσο μάλλον! – αντιμετώπισα την υστερική πρόκληση να τα μεταφέρω στους χώρους της προσωπικής μου κατοικίας. Η εντός των μουσείων τοποθέτησή τους με ικανοποιεί απόλυτα. Το μόνο που

επιζητώ –και το επιζητώ με κάθε μορφής μανία– είναι να έχω τις ευκαιρίες να τα επισκέπτομαι. Ίσως γιατί κάτι τέτοιο εκφράζει μια πλευρά του μεγίστου των πόθων μου – του ταξιδιού.

Τ' ανθρώπινα κορμιά με συναρπάζουν καθώς με κυκλώνουν με την τεράστια ποικιλία των συνθέσεων τους – τι συνδυασμοί όγκων, ήχων, χρωμάτων! Αν προσπαθήσω – εγκεφαλικά εννοείται, πώς αλλιώς!– να τα δω σαν σεξουαλικά αντικείμενα, αυτόματα χάνουν και το ενδιαφέρον το οποίο μου προκαλούν.

Μια τέτοια έκφραση ερωτικής –ναι, γιατί όχι;– συμπεριφοράς, είναι –δε φαντάζομαι να διαφωνείτε πως είναι– μια στάση ζωής.

Η διεισδυτική έλλειψη όρασης που η Ανθή κατέχει ήταν απόλυτα ικανή να την εντοπίσει. Δε με ξάφνιασε! Θα 'λεγα πως δε με ξάφνιασε σαν ανακάλυψη. Εκείνο, όμως, που αδυνατούσα – τότε – να συγκεκριμενοποιήσω ήταν το γιατί αυτός ο τρόπος ερωτικής μου εκπομπής ταυτίστηκε με την αντίστοιχη, ερωτικά, δεκτικότητα της Ανθής.

Η απάντηση υπάρχει – τώρα την ξέρω. Είναι η στοπαρελθόν ύπαρξη, μέσα στη ζωή της Ανθής, του Ερμόλαου.

Την ξέρω τώρα. Τότε ήταν αδύνατον έστω και να την υποψιαστώ. Εγώ ούτε μάγος είμαι, μα ούτε και τυφλός.

ΑΠΟ ΤΟΤΕ που ήμουνα δεκαπέντε χρονών αποφασίστηκε πως θα γίνω ηθοποιός, ενώ το μόνο –αν και ομολογώ σημαντικό– ταλέντο μου ήταν –από τότε μέχρι τώρα– όταν έβλεπα ένα στόχο να μετατρέπεται σε σκοπό, αμέσως να τον εγκαταλείπω.

Δε θεωρώ, εντούτοις, πως ο Φραγκίσκος Λαμέρας διέγνωσε λάθος τη φυσική μου κλίση στην υποκριτική Τέχνη.

Τι είναι η διαρκής εγκατάλειψη, παρά μια συνεχής σειρά από ερμηνείες διαφορετικών ρόλων;

Ο ενεχυροδανειστής πατέρας μου και η καπελού μητέρα μου έδωσαν μια κανονικότατη μάχη με τα γονικά τους ένστιχτα, μέχρις ότου καταφέρουν να ολοκληρώσουν τη συγκατάθεση τους στην τόσο πρόωρη μετανάστευση μου.

Όμως, ο Φραγκίσκος Λαμέρας διέθετε την αίγλη μιας διεθνούς κύρους θεατρικής προσωπικότητας και την πιστότητα ενός στενού προσώπου του οικογενειακού περιβάλλοντος. Όσον αφορά στον τόπο της νέας μου διαμονής –το Παρίσι–, σίγουρα έπαιξε κι αυτός βασικότατο ρόλο στην τελική εγκατάλειψη των ονείρων που οι γονείς μου διέθεταν.

Τους ευγνωμονώ γι' αυτήν τους την απόφαση. Από την πρώτη μέρα που πάτησα το πόδι μου στο Παρίσι, συνειδητοποίησα την ελευθερία που –έστω και εν αγνοία τους– μου χάρισαν. Εξέφραζα αυτή μου την ευγνωμοσύνη με μακροσκελή γράμματα, γεμάτα με γλαφυρές όσο και παραστατικές περιγραφές της πόλης που έμενε –και έμεινε– το μοναδικό –γι' αυτό και ανεκπλήρωτο– όνειρο, ταξιδιωτικό όνειρο της μητέρας μου. Η διαμονή μου στο Παρίσι είχε σαν βάση της το σπίτι του Φραγκίσκου Λαμέρα – πολύ σύντομα ήταν για μένα σκέτα Φραγκίσκος. Ένα διαμέρισμα επτά δωματίων στον τρίτο όροφο ενός κτιρίου που είχε την ευπρέπεια να έχει ανεγερθεί στη συμπαθητική Place Dauphine.

Τα δέντρα της μικρής πλατείας τέλειωναν ακριβώς μπροστά στα παράθυρα του διαμερίσματος, και ήταν στα παγκάκια του πάρκου που πάνω τους

πρωτοσυνειδητοποίησα – μάλλον πίστεψα– ότι η σεξουαλική μου έκφραση ήταν ανύπαρκτη, τόσο ανύπαρκτη ώστε να ρυθμίζεται και να μεταβάλλεται.

Αυτά τα – να τα πω;– ερωτικά ραντεβού, ποτέ δεν αναφέρθηκαν μέσα στα γράμματα που έστελνα στους γονείς μου. Η αλληλογραφία μου εξαντλούσε κάθε δυνατότητα τουριστικής περιγραφής των bateauxmouches του Σηκούάνα, του ασανσέρ του Tour Eiffel, των ζωγράφων του Montparnasse του coussecousse του St. Germain και των επισκεπτών της Chapelle. Δεν τους έγραψα ποτέ για τους μοναχικούς περιπάτους στο Pere Lachaise, για τις συμπαθητικές κρασοκατανύξεις μου στην Palette και για τα λίγα φράγκα που μου ρίχνανε οι Παριζιάνες που διέσχιζαν το metro Montparnasse από τις 6 μέχρι τις 7 κάθε απόγευμα.

Οι γονείς μου ποτέ δεν έμαθαν το πόσο σωστά τραγουδούσα τους μπαλούς του Αιγαίου και τα μοιρολόγια της Μάνης, μέσα στα υπόγεια της πόλης του φωτός.

Ο Φραγκίσκος, οπαδός μιας ασεβούς πίστης που διατομπάνιζε το αχαλίνωτο της προσωπικότητας ενός καλλιτέχνη, με άφηνε ελεύθερο σ' αυτές μου τις ενασχολήσεις και το μόνο για το οποίο μοχθούσε να με πείσει ήταν το να πάψω να συγκρατιέμαι από και τα ελάχιστα αυτά δεσμά – μπάλο και μοιρολόγια– με την εθνολογική μου καταβολή.

Το πέτυχε; – τουλάχιστον στο βαθμό που το επεδίωκε.

Αρνούμαι την όποια έρευνα για τη διατύπωση μιας απάντησης.

Έχω οδηγηθεί στην άποψη πως η κάθε αιτιολόγηση είναι η υψίστη έκφραση του απόλυτου δεσμού.

Ο ΑΥΝΑΝ ήτανε, σίγουρα, αυτάρκης. Τουλάχιστον αν συγκριθεί με τα μέτρα της καθημερινής ερωτικής έκφρασης των ανθρώπων.

Κάποτε άκουσα πως ο αυνανισμός είναι η υψίστη έκφραση μοναξιάς. Διαφωνώ – διαφωνώ τόσο για το «ύψιστη», όσο και για το «μοναξιά». Εγώ πιστεύω πως είναι μια προχωρημένη εκδήλωση ερωτικής αυτάρκειας. Προχωρημένη, αλλά πάντα πεπερασμένη. Το μηδέποτε οριοθετούμενο ανευρίσκεται στην έλλειψη κάθε σύμβασης, και τι άλλο από σύμβαση είναι η εκσπερμάτωση ή ο οργασμός;

Προικίσθηκα από τη δυνατότητα να υπερβαίνω τον σπασμό, ακριβώς όπως υπερβαίνω και την όποια άλλη σωματική λειτουργία. Δεν υφίσταμαι τον εξευτελισμό των εντέρων, τη μηδαμινότητα της ουροδόχου κύστης, τη χυδαιότητα της πείνας, τη μικρότητα της θερμοκρασίας, τη δεσμευτικότητα των συναισθημάτων, το υποτιμητικό του πόνου, την αφέλεια της χαράς, το άνοστο της κατανάλωσης.

Αυτό δε σημαίνει πως δεν έχω ανάγκες – έχω, μόνο που στη δική μου περίπτωση χαρακτηρίζονται σαν διαθέσεις. Και αγόρασα και χάρηκα και πόνεσα και αγάπησα ή μίσησα και κρύωσα ή ιδρώσα και πείνασα και ούρησα και αφόδευσα, όπως και εκσπερμάτωσα ή έφτασα σε οργασμό. Εγνώρισα την καταχτητικότητα του πέους, μα και τη νωχελικότητα του αιδοίου. Γεύτηκα τα πάντα, όχι όταν και όπως η ανάγκη και το προκαθορισμένο μου επέβαλαν, μα όπως η προσωπική μου διάθεση επέλεξε. Μια απόλυτα αυτοελεγχόμενη διάθεση και συνάμα ολοκληρωτικά γενεσιουργός. Δεν έχω υπόσταση σάρκινη ή φυλετική. Και όμως υπάρχω με τη μορφή του ανθρώπινου όντος – και πιο συχνά επιλέγω τη μορφή του άρρενος.

Κάποτε ο Φραγκίσκος με ονόμασε «γνήσια και μοναδική θεϊκή οντότητα». Χωρίς να αποδεχθώ αυτόν το χαρακτηρισμό, δεν τον αρνήθηκα. Αυτό όμως δε σημαίνει πως είμαι διατεθειμένος ν' αφήσω τον Ερμόλαο να μου τον στερήσει.

ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ του πατέρα μου διέθετε κάτι που κυμαινότανε ανάμεσα στη μαγεία ενός ταχυδαχτυλουργού και στην τραχύτητα ενός κουρσάρου.

Μου άρεσε – τότε, τα χρόνια που ήμουν παιδί – να τριγυρνάω στα απόκρυφα βάθη του μαγαζιού, να περιεργάζομαι την ετερόκλητη υπόσταση των αντικειμένων πάνω στα ράφια, να ξεπλέκω από τα μαλλιά μου κάποιους ιστούς αράχνης, να ρουφώ βαθιά τη μυρωδιά της υγρασίας και της κλεισούρας, να αιχμαλωτίζομαι από το υποβλητικό του μισοσκοτάδο. Μα, πάνω απ' όλα, μου άρεσε να παρακολουθώ τις εκφράσεις πάνω στα πρόσωπα των πελατών. Αυτών που πούλαγαν. Όσων αγόραζαν.

Τους πρώτους δεν ήξερα αν έπρεπε να τους θαυμάσω ή να τους οικτίρω... Διέθεταν την τόλμη να ξεπουλήσουν το παρελθόν τους; Μήπως το ρεαλισμό να κερδίσουν κάτι από αυτό; Ή την κακογουστιά να θυσιάζουν με τη συνοδεία δακρύων;

Εκείνους που αγόραζαν δεν μπόρεσα ποτέ να τους κατατάξω. Στα πρόσωπα τους δεν ήταν εύκολο να ξεχωρίσω πού άρχιζε η αισχρότητα της ένδειας και πού η μικρότητα της ευκαιρίας. Μα, έτσι ή αλλιώς, εξέπεμπαν την οσμή της μετριότητας. Τους απέφευγα.

Τα αντικείμενα, όμως... Αυτά ήταν μόνιμες πηγές εξαντλητικής περιπλάνησης της φαντασίας μου. Μπορούσα – πιο σωστά επεδίωκα να συνδυάσω φόρμες, να αγνοώ χρηστικότητα, να παραλλάζω εποχές κατασκευής, να αναπαράγω αισθητικές αντιλήψεις. Ποτέ και πουθενά δεν είχα την τύχη να συναντήσω τόσο άφθονο υλικό για ταξίδι – ταξίδι με την έννοια της κίνησης, της αντικατάστασης, της μεταφοράς.

Το κόσμημα γινότανε σπαθί, ο χρυσός μπορούσε να ισχυριστεί πως ήταν ένδυμα, ο σουγιός χαιρότανε να τον ονομάζω πέος ή αγέρωχη κούκλα.

Τον πατέρα μου τον ενοχλούσε το επάγγελμα του.

Κι όμως το αγάπαγε. «Είναι σκληρό να ζεις από την ανάγκη των άλλων!» δήλωνε. «Φτάνουν στα χέρια μου αντικείμενα που ταιριάζουν σε μουσεία!» άλλοτε πάλι έλεγε.

Λάτρεψα τη δουλειά του – τη λάτρεψα τόσο, ώστε ποτέ δε σκέφτηκα να την εξασκήσω, ακριβώς για τους αντίστροφους με τους δικούς του λόγους. Μ' άρεσει να ξεσκεπάζω την υποκρισία της συμμετοχής στα δεινά των άλλων – γι' αυτό και τη βιώνω.

Μισώ κάθε τι που αποστεώνεται σε ιστορικό έκθεμα – η ιστορία δεν είναι τίποτε άλλο παρά η επιβεβαίωση της επανάληψης.

Αυτά τα λέω τώρα που έχω επιβάλει στον εαυτό μου τη συμβίωση με την ανάλυση για τον εντοπισμό της ανατροπής. Τότε απλά και μόνο τα αισθανόμουν. Η ανάμνηση αυτής της διαίσθησης μ' ενοχλεί. Χάρηκα, λοιπόν, ιδιαίτερα που μου είναι αδύνατον να εντοπίσω το σημείο στο οποίο το πατρικό ενεχυροδανειστήριο υπήρχε. Οι δρόμοι γύρω από την Καπνικαρέα έχουν μια αφοπλιστική ομοιότητα. Άλλωστε κάποιος μου δήλωσε πως ιδιωτικό –όσο και επίσημο– ενεχυροδανειστήριο, η ελληνική νομοθεσία ποτέ δεν επέτρεψε να υπάρχει. Είναι αλήθεια; Δε φρόντισα να μάθω, όσο και αν θυμάμαι την ανόητη προσήλωση του πατέρα μου στους νόμους και στην τάξη. Προτιμώ να δεχτώ τη μη ύπαρξη του μαγαζιού, μέσα στο οποίο ο ένας από τους δύο γονείς μου πέρασε σχεδόν όλη του τη ζωή κι εγώ πρωτομυήθηκα στα όνειρα μου. Το προτιμώ. Ποιος είναι αυτός που θα με αναγκάσει να μη μετατρέψω την όποια προτίμηση μου σε κατάσταση χρονικής και τοπικής μονιμότητας; Ο μόνος –φοβάμαι πως όχι και ο μοναδικός– που το αποτόλμησε –εν αγνοία του τάχα;– ήταν ο Ερμόλαος.

Γι' αυτό και καταδικάστηκε σε θάνατο, ή με πιο ακριβοδίκαιη έκφραση: επέλεξε την εκτέλεση του.

ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ να μη γίνω ηθοποιός την πήρα όταν ο Φραγκίσκος μου ζήτησε ν' απαντήσω στην ερώτηση «ποιον ρόλο θα ήθελα να ερμηνεύσω αυτόν της Ελισάβετ ή εκείνον της Μαρίας;»

Στην ουσία έπρεπε να επιλέξω μεταξύ δύο τύπων παραφροσύνης – ο ένας ήταν της καρδιάς, ο άλλος του μυαλού. Ή μεταξύ δύο εκφράσεων του πάθους της εξουσίας. Ή ανάμεσα στην ηλιθιότητα και την αφροσύνη.

Ήταν, βέβαια, μια εντελώς θεωρητική ερώτηση. Καμιά τέτοιου είδους πρόταση δε μου είχαν κάνει, και ο Φραγκίσκος δεν είχε μέσα στους σκοπούς του να κινήσει τα κατάλληλα νήματα, ώστε να μου προταθεί η επιλογή ενός από τους δύο ρόλους. Ναι, ήταν μια καθαρά θεωρητική ερώτηση, ίσως και από μια σκοπιά να μπορούσε κανείς να τη χαρακτηρίσει σαν μια παραδοξολογία.

Όμως ο Φραγκίσκος συνήθιζε να χρησιμοποιεί τέτοιας μορφής εκκεντρικότητες, που όμως σ' έπειθε – αφού αυτός πρώτα είχε πεισθεί – πως θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν σαν κανονικές και συνηθισμένες ενέργειες.

Έτσι δεν αντιμετώπισα την ερώτηση από κάποια απόσταση ασφάλειας. Αντίθετα την εξέτασα σ' όλο το βάθος και σ' όλο το πλάτος της.

Δεν παρέλειψα ακόμα και να συγκρίνω τους δύο ρόλους από την άποψη του χρόνου παρουσίας τους πάνω στη σκηνή. Αλλά και από τη σκοπιά των υποκριτικών *avantages*. Όπως και ως προς τη συναισθηματική ανταπόκριση ή μη, την οποία είχαν με το κοινό. Τέλος, ενδιαφέρθηκα και για την ιστορική τους υπόσταση – ποιοι, δηλαδή, ηθοποιοί είχαν παίξει τους δύο ρόλους.

Δεν μπόρεσα να πείσω τον εαυτό μου πως όλη αυτή η προσπάθεια είχε σε τίποτε να κάνει με την περίφημη ελευθερία της καλλιτεχνικής έκφρασης.

Εγώ απλούστατα θα προτιμούσα το ρόλο εκείνο που θα μου έδινε την ευκαιρία να υποκύψω στον άξεστο ανδρισμό των Σκώτων, να βασιλέψω σε μια αυλή με θρησκευτικά πάθη, να υποτάξω τα κράτη της Ευρώπης και να μείνω στην ιστορία σαν η μεγάλη και η πρώτη ανέραστη.

Οι όποιες αντιθέσεις από τη στιγμή που περιορίζονται στα όρια μιας προσωπικότητας, χάνουν αυτόματα όσο και τελεσιδικα τις μαχητικές τους ικανότητες και η εύρεση της έκρηξης των αντίρροπων μετατίθεται στη σφαίρα της μη ύλης.

Θα ήθελα να ερμηνεύσω το πρόσωπο της. Αντίφαση, ασφαλώς! Το ήξερα – μάλλον το κατανόησα και αποφάσισα την οριστική εγκατάλειψη μιας καριέρας που ποτέ δεν άρχισε.

Ο Φραγκίσκος Λαμέρας άκουσε την απόφαση μου αυτή με ιδιαίτερη προσοχή και μόλις εγώ τελείωσα, αυτός άρχισε να χειροκροτεί. «Χρειάστηκαν πέντε χρόνια για να γίνεις –να σε κάνω– το μέγιστο των ηθοποιών!» είπε κι εγώ αμέσως κατάλαβα τι εννοούσε. Η πεμπουσία της ερμηνευτικής ενσωμάτωσης. Το τίποτε οδηγεί στα πάντα κι αυτά επαναφέρουν στο τίποτε.

Έμενε όμως, μια μικρή –όχι αναγκαστικά και ασήμαντη– λεπτομέρεια. Το επάγγελμα προσφέρει και επαγγελματική κάλυψη. Δεν ήμουν διατεθειμένος να τη στερηθώ, απλά και μόνο γιατί δεν ήθελα να τη χρησιμοποιήσω.

Η μόνη λύση που υπήρχε ήταν η υπόσταση του εισοδηματία. Υπόσταση που, τόσο ο Φραγκίσκος, όσο κι εγώ, συμφωνήσαμε πως ούτε το πατρικό ενεχυροδανειστήριο, μήτε – πόσο μάλλον!– το καπελάδικο της μητέρας, μπορούσαν να πραγματώσουν. Ένα τηλεφώνημα στο δικηγόρο του έκανε τον Φραγκίσκο να καταλήξει στην απόφαση πως ήταν αυτός ο ίδιος, εκείνος που θα μπορούσε να ενσαρκώσει αυτήν την υπόσταση.

Το βράδυ εκείνης της ημέρας γέμισε την μπανιέρα του διαμερίσματος της Place Dauphine με χλιαρό νερό, γδύθηκε και παρακολούθησε το άχρωμο νερό να μετατρέπεται σε πορφυρό, καθώς το αίμα εγκατέλειπε τις στενωπούς των αρτηριών του και απλωνόταν στο χώρο που κάποιος αρχιτέκτονας του Λουδοβίκου ΙΕ' είχε σχεδιάσει.

Οι εφημερίδες θρηνήσανε τον καλλιτέχνη. Εγώ ζήτησα από κάποιο αρμόδιο γραφείο να επιμεληθεί τον καθαρισμό της μπανιέρας και παράλληλα αποφάσισα να μην αφήσω ούτε ένα λουλούδι πάνω στον τάφο του. ©α ήταν η μικρότερη ένδειξη καλού γούστου προς τη μνήμη του.

ΟΙ ΕΡΑΣΤΕΣ της Ανθής ήταν συνήθως ιδιοκτήτες ή υπάλληλοι ή πελάτες καταστημάτων που πουλούσαν είδη, για τα οποία η Ανθή μπορούσε να ισχυριστεί πως η ανύπαρκτη όραση της δεν της έδινε το δικαίωμα μήτε σε μια άμεσα προσωπική χρησιμοποίηση μήτε σε μια εύκολη εκμάθηση του τρόπου χειρισμού τους.

Ένας υστερόβουλος ισχυρισμός.

Αγόραζε βιβλία ενώ ποτέ δεν αγάπησε τα προϊόντα του γραπτού λόγου.

Επέλεγε πολύπλοκες συσκευές οικιακής χρήσεως, τις οποίες ουδέποτε επρόκειτο να χρησιμοποιήσει.

Προφάσεις τα πάντα, για να καλύψει τον απώτερο σκοπό της: τη σύναψη νέων – τραγικά συνεχώς νέων – σχέσεων.

Αν εγώ είμαι οπαδός της διάλυσης, η Ανθή ιερουργεί στο βωμό της ανασύνθεσης. Αν εγώ αγνοώ το νόημα του αποχαιρετισμού, γιατί δεν τον αναγνωρίζω, η Ανθή τρέμει και στην ακοή του ονόματος του, ίσως γιατί τον έχει απόλυτα παραδεχτεί.

Στη δική μου ζωή, δεν ανευρίσκω τίποτε και κανέναν που να έχει αποκτήσει τη σημασία ενός συμβόλου και την ουσία μιας συνθήκης.

Ο Ερμόλαος για την Ανθή είναι και σύμβολο και συνθήκη. Ο Ερμόλαος για την Ανθή είναι μια ρίζα.

Ο Ερμόλαος χάθηκε από τη ζωή της Ανθής, όταν εκείνη έκλεισε τα δεκάξι. Χάθηκε σαν καθημερινή υπόσταση. Παρέμεινε σαν υπενθύμιση και αναζήτηση.

Μέσα από τις ολοένα ανανεούμενες γνωριμιές της, η Ανθή προσπαθούσε να επανεύρει κάποια στοιχεία που η μνήμη της τα τοποθετούσε στην καρτέλα - ταυτότητα του Ερμόλαου. Ταυτότητα ύλης.

Η Ανθή θα αρκείτο σε μια επανεύρεση των μελών ενός κορμιού που θα έμοιαζε με το αντίστοιχο εκείνου. Η πνευματική υπόσταση θα εμφυτευότανε στη συνέχεια από την ίδια, με τη βοήθεια μιας παραλλαγής του πειράματος του Παυλώφ. Η επανάληψη μιας πράξης δημιουργεί το θεωρητικό υπόβαθρο που θα μπορούσε να την έχει γεννήσει.

Για την Ανθή τα ανθρώπινα σώματα είναι όργανα και πεδία ικανά να ενεργοποιηθούν από διαφορετικές πνευματικές επεμβάσεις, τις ιδιότητες των οποίων και θα ενστερνισθούν σαν δικές τους.

Εγώ πιστεύω στην ανυπαρξία κάθε σχέσης που συνειδητά μπορεί να συνδέσει πνεύμα και σάρκα.

Η Ανθή προσπαθούσε ν' ανακαλύψει στους περαστικούς εραστές της –ιδιοκτήτες, πωλητές, πελάτες– σάρκινη ομοιότητα με τον Ερμόλαο. Δεν την ανακάλυπτε ποτέ σε βαθμό τέτοιο, ώστε να μπορέσει να δημιουργήσει την ενσάρκωση.

Η ομοιότητα των δαχτύλων διαλύετο από τη διαφορετική τριχοφυΐα των βραχιόνων. Η ταυτότητα των χειλιών καταστρατηγείτο από το διαφορετικό μέγεθος των οδόντων. Το παραπλήσιο της διάπλασης των λαγόνων συρρικνούτο από την ετερομορφία των παλμικών κινήσεων κατά την εκτέλεση της συνουσίας. Και πέρα από αυτά, οι εραστές της Ανθής είχαν αποκτήσει –στις όχι ελάχιστες περιπτώσεις των πρωτομυούμενων στην ερωτική συνένωση, είχαν κληρονομήσει– μια συγκεκριμένη ερωτική συμπεριφορά, εδραιωμένη τόσο, ώστε κάθε προσπάθεια της Ανθής να τη μεταπλάσει σ' εκείνη ν του Ερμόλαου, ήταν εκ των προτέρων ανίσχυρη και εκ των υστέρων επώδυνη. Αργά μα σταθερά η Ανθή συνειδητοποιούσε ότι η τοποθέτηση του Ερμόλαου μέσα στη σάρκινη – κατ' επέκταση κι ερωτική– υπόσταση του κορμιού κάποιου άλλου ήταν καταδικασμένη σε αποτυχία.

Οι άλλοι αντιστέκονται –ασυνείδητα ή μη– δεμένοι καθώς είναι με τις συνήθειες τους.

Οι άλλοι – όχι εγώ.

Ο εραστής της μη ύλης, ο άσπιλα παρθένος, ήταν για την Ανθή η τελευταία – μάλλον η μοναδική– ευκαιρία.

Την εκμεταλλεύτηκε;

Το ότι ο Ερμόλαος πρόκειται να πεθάνει, αποτελεί και την απάντηση στην ερώτηση αυτή. Την πιο ξεκάθαρη. Τη μόνη.

Τ Ο ΓΕΓΟΝΟΣ πως ο Φραγκίσκος Λαμέρας πέθανε δε σημαίνει και πως δε ζει — με διαφορετική διατύπωση: δε σημαίνει πως δεν υπάρχει.

Υπάρχει με την έννοια του επανέρχεται. Και εφ' όσον επανέρχεται, επηρεάζει.

Τα πέντε χρόνια που έζησα στο σπίτι του δεν ήταν ιδιαίτερα γεμάτα από συζητήσεις των δυο μας — συζητήσεις, νουθεσίες, προβληματισμούς ή οράματα!

Τον έβλεπα σπάνια. Ήταν κάτι που άλλωστε το επεδίωκε, αφού πίστευε πως η καλύτερη διαπαιδαγώγηση γίνεται με τη βοήθεια της απουσίας. Μα δεν ήταν δυνατόν να με βλέπει πιο συχνά και για λόγους πρακτικούς. Οι υποχρεώσεις του τον κρατούσαν μακριά, άλλοτε από την Place Dauphine, άλλοτε από το Παρίσι, άλλοτε από τη Γαλλία, άλλοτε από την Ευρώπη. Με το θάνατο του επεξέτεινε αυτήν την απόσταση, έτσι ώστε τώρα μπορώ στα πιο πάνω «άλλοτε» να προσθέσω —χαριτολογώντας ασφαλώς— άλλο ένα: άλλοτε από τη Γη.

Όπως τώρα, έτσι και τότε, ο Φραγκίσκος αποδεικνυε πως η αρτιότερη επαφή επιτελείται όσο πιο πολύ διογκούται η όποια απόσταση την αφορά. «Τη μεγαλύτερη αποκάλυψη την προσφέρει ο θάνατος!» μου είχε πει κάποτε — ήταν πρωί, κάπνιζε το δεύτερο Gauloise της ημέρας και τραγάνιζε μια τάρτα με μαρμελάδα κασίς.

«Είδες πόσο δίκιο είχα!» μου υπενθύμισε προχτές — ήταν πάλι πρωί, δεν καπνίζει πια, δεν τρώει. «Το πάθος της ύλης ήταν η μόνη εν ζωή ήττα μου!» είπε.

«Έπρεπε να πεθάνω για να την αγνοήσω. Ευτυχώς εσύ είσαι πιο τυχερός! Και πρέπει να παραμείνεις. Γι' αυτό...» συνέχισε τις σύντομες προτάσεις του. Δεν έχει σημασία ν' αναφέρω ποιες ακριβώς ήταν. Σημασία έχει πως ήταν σωστές.

Ο Φραγκίσκος σπατάλησε κάθε ίνα του σώματος του σε ερωτικές συνευρέσεις — ερωτικές με τη σημασία της στιγμιαίας ταύτισης. Δεν υπήρξε γεύση να μην την ποθήσει, όσφρηση να μην της υποκόψει, ακοή να μην τον μαγνητίσει, αφή να μην την ψάξει, όραση να μην της αφεθεί.

Τα πέντε χρόνια που έζησα στο σπίτι του υπήρξαν για μένα η ευκαιρία να κατανοήσω την απόσταση — να την κατανοήσω σε βαθμό απέχθειας— που μου χάριζε κάθε τι το απτό,

όταν αυτό προϋπήρχε της δικιάς μου ανάγκης.

Ο αισθησιασμός μου εκφράζεται στους τρόπους περιπλάνησης που πουθενά δεν καταλήγουν, που σε τίποτε δε στοχεύουν, που από κανέναν δεν έλκονται, που –κυρίως αυτό– από εμένα υλοποιούνται.

Ήταν αυτός ακριβώς ο αισθησιασμός που έκανε, κάποτε, τον Φραγκίσκο να με οδηγήσει στο προσωπικό του δωμάτιο κι εκεί –τραβώντας το κόκκινο βελούδο που τη σκέπαζε– να μου αποκαλύψει τη μαρμάρινη προτομή μου.

«Κατέχεις ό,τι εγώ δε διαθέτω!» μου είπε. «Γιατί, λοιπόν, να μην τοποθετήσω πάνω στα χαρακτηριστικά σου το είδωλο του θεού μου;»

Είχε δίκιο. Το αποδέχτηκα, ξέροντας πως η λατρεία του θα ήταν τέτοιας μορφής ώστε δίπλα στη θεοποίηση, θα αποτολμούσε και την κατακρήμνιση. Το τελικό αποτέλεσμα –η προς χάριν μου αυτοκτονία του– διατυμπανίζει τη νίκη του θεϊκού μου προσώπειου.

Οι μετά θάνατον επαναφορές του –διευκρινίζω πως υλοποιούνται σε καίριες για τη ζωή μου στιγμές– αποδεικνύουν την πλήρη κυριότητα που διαθέτω πάνω του. Ίσως, όμως, ν' αποκαλύπτουν και την αιμορραγία της μοναξιάς μου.

Πώς αλλιώς να εξηγήσω την ανάγκη μου να τον συμβουλευθώ για τη σκέψη μου να σκοτώσω τον Ερμόλαο.

Αν ο Φραγκίσκος δεν επέιθετο –ή αν δεν μ' έπειθε–, ο Ερμόλαος δεν επρόκειτο να πεθάνει τη στιγμή και με τον τρόπο που εγώ σχεδιάζω και που εγώ σκοπεύω να εφαρμόσω.

Η ΑΝΘΗ γνώριζε τον Ερμόλαο από τον καιρό που εκείνη ήταν πέντε χρονών κι αυτός δέκα.

Μένανε στην ίδια γειτονιά – τα σπίτια τους ενώνανε τις πίσω αυλές τους.

Το σπίτι της Ανθής ήταν διώροφο, στολισμένο με γύψινα σταφύλια, ακροκέραμα με τη μορφή του Ερμή και γλάστρες σε μια παραλλαγή της αιγυπτιακής σφίγγας. Κόκκινες βελούδινες κουρτίνες εμπόδιζαν το φως του ήλιου να περάσει μέσα στο σπίτι. Τα χαλιά στο πάτωμα ήταν παχιά σε χρώμα βυσσινί και ποτέ κανείς δεν τα σήκωνε όταν έφτανε το καλοκαίρι.

Η μητέρα της Ανθής ήταν τραγουδίστρια της όπερας – φωνή σοπράνο – και της άρεσε να γεμίζει τους τοίχους με ολόσωμους καθρέφτες που το μέταλλο της φωνής της τσάκιζε τη στιλπνή επιφάνεια τους.

Οι ραγισμένοι καθρέφτες παραμόρφωναν τα πρόσωπα που τολμούσαν να σταθούν απέναντι τους. «Ήταν ένα παιχνίδι, ένα παιχνίδι πανικού για μένα, τότε...», συνήθιζε η Αγνή να θυμάται, κι ίσως γι' αυτό έχω την αίσθηση πως όταν αγγίζει το πρόσωπο μου, ψάχνει με μια εσωτερική μανία ν' ανακαλύψει τη ρωγμή που θα το χωρίζει στα δύο.

Ο πατέρας της ήταν ναυτικός ή έμπορος – δεν το έχω διευκρινίσει. Εξαφανίστηκε πάντως, και η επίσημη εξήγηση ήταν πως το καράβι που τον μετέφερε βούλιαξε κάπου στα παράλια της Ισλανδίας. «Είναι στιγμές», μου λέει η Ανθή, «που έχω τη βεβαιότητα πως το κορμί του διατηρείται ανέπαφο καθώς έχει κρυφτεί μέσα στη διάφανη ρίζα ενός παγόβουνου».

Το σπίτι του Ερμόλαου ήταν το πιο παλιό της περιοχής, θύμιζε – ίσως και να ήταν – μια αγροικία• υπάρχουν, μάλιστα, και φήμες που το θεωρούν δημιούργημα ενός Βαυαρού ιλάρχου – ενός τυχοδιώκτη που ακολούθησε τον Όθωνα μόνο στο πρώτο σκέλος του ταξιδιού του και που παντρεύτηκε μια ξεστρατισμένη στα πορνεία της Αθήνας Πολωνέζα πόρνη και που τελείωσε τις μέρες του σ' αυτήν την αγροικία με τα αμέτρητα δωμάτια, τους στάβλους, τις αποθήκες και τις αυλές.

Η Ανθή δεν ξέρει με ποιο τρόπο το κτίσμα βρέθηκε στην κατοχή της οικογένειας του Ερμόλαου. Θυμάται, μοναχά, τις φωνές των αγοριών της γειτονιάς που μαζερόντουσαν στις αυλές, κλειρόντουσαν στις αποθήκες, πάλευαν στους παλιούς στάβλους.

Ο Ερμόλαος συνήθιζε να σκαρφαλώνει το φράχτη που χώριζε τα δύο σπίτια και να κλέβει τα κεφάλια από τις κούκλες της Ανθής.

Την άλλη μέρα τα κεφάλια αυτά είχαν μετατραπεί σε μπάλες που τα αγόρια κλοτσούσαν.

Η Ανθή ποτέ δε διαμαρτυρήθηκε γι' αυτές τις κλοπές.

«Αντίθετα» λέει, «κρυμμένη πίσω από ένα θάμνο παρακολουθούσα αμίλητη την καταστροφή τους. Τα μαλλιά που μαδιόντουσαν, τα μάτια που έβγαιναν, τα μάγουλα που γδερνότουσαν. Τα έβλεπα όλα».

Τα βράδια ο Ερμόλαος έσκαβε μικρούς ρηχούς λάκκους κι έθαβε εκεί τα κεφάλια, ενώ η Ανθή – πάντα πίσω από το θάμνο – τον παρακολουθούσε άλλοτε με βουβό χαμόγελο κι άλλοτε με εξίσου βουβό κλάμα. «Υπήρχαν φορές που πίστευα πως την επόμενη μέρα θα έκλεβε το δικό μου κεφάλι», μου είπε προχτές. «Δε νομίζω πως με τρόμαξε ποτέ αυτή η σκέψη», πρόσθεσε.

Όταν η Ανθή έφθανε στα δώδεκα, ο Ερμόλαος δεν έπαιζε πια αυτά τα παιχνίδια, ακολουθούσε τον πατέρα του στο μαγαζί του – πουλούσαν κρύσταλλα και πορσελάνες – και μοναχά τα βράδια παρουσιαζότανε στο φράχτη, έσκυβε πάνω του αδιαφορώντας για τα τοιμήματα του συρματοπλέγματος, άπλωνε τα χέρια του και η Ανθή τον άφηνε να θωπεύει κάθε σημείο του κορμιού της.

Αυτές οι συναντήσεις κράτησαν τρία χρόνια, ώσπου μια νύχτα, ο Ερμόλαος πήδηξε το φράχτη, στάθηκε μπροστά στην Ανθή – «Ίδιος αρχάγγελος!» μου τον περιγράφει εκείνη – και της ζήτησε να βγάλει το φόρεμα που φορούσε – ήταν ένας πράσινος ταφτάς που λαμπύριζε μέσα στο σκοτάδι.

Το δέρμα της λεκιάστηκε από τα νερά της αυλής – είχαν ποτίσει πριν λίγες ώρες – , τα μαλλιά της σκάλωσαν στ' αγκάθια των πυράκανθων και ο Ερμόλαος «... με οδήγησε στο βασίλειο του έρωτα!» θυμάται τις φορές που μου τα διηγείται όλα αυτά.

Το επόμενο πρωινό, ο Ερμόλαος και η οικογένεια του εγκατέλειψαν την αγροικία. Η Ανθή, πίσω από τις βελούδινες κουρτίνες, παρακολουθούσε τη μετακόμιση και στη συνέχεια έκρυψε το πρόσωπο της μέσα στο φόρεμα από τον πράσινο ταφτά. Ήταν η πράξη

που επέφερε την τύφλωση. «Οι γιατροί ισχυρίστηκαν πως το ύφασμα ήταν εμβαιπισμένο με μια χημική ουσία, αυτή που έδινε τη λάμψη. Δεν το πίστεψα, όμως!» λέει.

Ίσως έχει δίκιο. Τα υφάσματα δεν τυφλώνουν.

ΔΥΟ Ή ΤΡΕΙΣ ΜΗΝΕΣ μετά από τη μέρα που άρχισε η συμβίωση μας, η Ανθή μου ζήτησε να τη συνοδεύσω σ' ένα γάμο. Κάθε είδους τελετή με κάνει και πλήττω – στην καλύτερη των περιπτώσεων μ' αφήνει αδιάφορο. Η παράκληση της Ανθής όμως ήταν διατυπωμένη με ιδιαίτερα ισχυρή εσωτερική ένταση.

Δέχτηκα, για να πληροφορηθώ αμέσως μετά πως ο γάμος θα γινότανε στην Πάτρα.

Τα ταξίδια είναι για μένα κάτι σαν τον καθαρό αέρα. Με βοηθούν να ζω. Τα γνήσια, όμως, ταξίδια – αυτά τα χωρίς σκοπό ή προορισμό. Η λογοκρατούμενη μετατόπιση του κορμιού μου από έναν τόπο σ' έναν άλλο είναι μια από τις ύψιστες μορφές χυδαιότητας, που μπορεί κάποιος να μου επιβάλει την εκτέλεση τους.

«Παρακαλώ!» ήταν η λέξη που χρησιμοποίησε η Ανθή και εγώ αντιμετώπισα για πρώτη φορά αυτού του είδους την επέμβαση ενός άλλου μέσα στη ζωή μου.

Το ότι δέχτηκα να τη συνοδεύσω πρέπει να ερμηνευθεί σαν τη διάθεση μου να γνωρίσω μια νέας μορφής σχέση. Το ταξίδι σαν γεγονός υποχώρησε μπροστά στην προοπτική γνωριμίας που σχημάτιζε αυτή η παράκληση.

Το ταξίδι μας στην Πάτρα έγινε με το τρένο.

Τα μέσα μαζικής κυκλοφορίας με απωθούν, γιατί έχουν τη διάθεση να μου περιορίζουν το χώρο που καταλαμβάνω και να μου αυξάνουν αυθαίρετα το χρόνο που εγώ επέλεξα –ή προγραμματίσα– για τη μετάβαση. Όμως τα χρησιμοποιώ συχνά. Η συνύπαρξη μου με τους άλλους –η αναγκαστική συνύπαρξη– με κάνει να μελετώ τα πρόσωπα τους, να διαπλαταινώ τη γνώμη μου για την κενότητα των εξ ανάγκης συνανθρώπων μου, ενώ άμεση συνέπεια είναι η αύξηση της πίστης στο μέγεθος της ιδιαιτερότητας μου. Με ικανοποιεί αυτή η πίστη. Δεν μπόρεσα ποτέ να καταλάβω τη σχέση που συνέδεε την Ανθή με την κοπέλα που θα παντρευότανε. Παλιά φίλη, μακρινή συγγενής ή εντελώς άγνωστη; Δε μ' ενδιέφερε. Δεν το διερεύνησα.

Στο σταθμό μας περίμεναν οι μελλονύμφοι που με ξεχωριστό πάθος αγκάλιασαν την Ανθή και έσφιξαν το δικό μου χέρι.

Η κοπέλα είχε τα κιλά μιας άτσαλης λαιμαργίας και το ροδί χρώμα μιας αφοπλιστικής αφέλειας. Εκείνος σε ξάφνιαζε με το ξανθό των μαλλιών του και το ψυχρό μπλε των ματιών του. Είμαι σίγουρος πως ήταν η πρώτη φορά που η Ανθή τον συναντούσε, αφού «είναι σαν να σε ξέρω από χρόνια!» της είπε εκείνος και η Ανθή κούνησε το κεφάλι της, «Κι εγώ το ίδιο!» συμφώνησε.

Μας οδήγησαν στο σπίτι της νύφης. Θα μας φιλοξενούσαν. Ο γάμος ήταν για τη μεθεπόμενη ημέρα. Οι προετοιμασίες που βασιλεύαν στο διώροφο σπίτι, που ήταν ακριβώς πάνω στην πλατεία Ψηλά Αλώνια, με έφεραν σε κατάσταση πλήρους αποδιοργάνωσης. Διακριτικά προσπάθησα να περάσω τις ώρες που μας χώριζαν από τη γαμήλια τελετή με βόλτες στην πόλη και στο λιμάνι, με μερικά ακούσματα σε φτηνά μπαρ, με εξερευνήσεις στα πρόσωπα των κατοίκων της πόλης. Η απουσία μου δεν έγινε ιδιαίτερα αισθητή από κανέναν, ούτε καν από την Ανθή.

Αυτή είχε ολότελα δοθεί στον πυρετό που καθόριζαν οι μπομπονιέρες, το νυφικό, οι προσκλήσεις, τα δώρα, το στρώσιμο του κρεβατιού, οι λεπτομέρειες για το ταξίδι του μέλιτος. Στην ουσία οι μόνες στιγμές που μείναμε μόνοι μας ήταν αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για να βάλω εγώ το κοστούμι μου και η Ανθή το αδιόρατα θλιμμένο μωβ ταγιέρ της.

Έπειτα βρεθήκαμε στην εκκλησία.

Η ώρα της τελετής έφτασε, η νύφη περίμενε με εξαναγκασμένη υπομονή μέσα στο νοικιασμένο αυτοκίνητο, οι καλεσμένοι στην αρχή χαριτολογούσαν, μετά ανησούχσαν. Ο γαμπρός δε φαινότανε.

Ήμouνα –πίστευα πως ήμouνα– ο μόνος που ήταν σίγουρος για το ότι ο μελλόνυμφος δε θα παρουσιαζόταν. Ένα βλέμμα στην Ανθή μ' έκανε να καταλάβω πως το ίδιο σίγουρη ήταν κι αυτή.

Την ώρα που το σούρουπο διαδεχόταν την ανακοίνωση κάποιου σχετικά με την εξαφάνιση του γαμπρού –είχε φύγει πριν δυο ώρες με το φέρυ για τη Βενετία– και οι ποικίλες κραυγές και τα πολύμορφα σχόλια έφταναν στο αποκορύφωμά τους, η Ανθή μ' έπιασε από το μπράτσο, «Βοήθησε με να κατέβω στα σκαλιά!» μου ζήτησε και στη συνέχεια βρεθήκαμε στο σπίτι της νύφης.

Η αφοπλιστικά αφελής κοπέλα παρουσίαζε μια σπαραχτικά εγκαταλειμμένη μορφή.

Οι συγγενείς γύρω της φωνασκούσαν, απειλούσαν, προσεύχονταν ή έκλαιγαν.

Πλησίασα την κοπέλα, συνειδητοποιώντας για πρώτη φορά πως αγνοούσα το όνομα της, και προσπάθησα να την παρηγορήσω. Δεν ξέρω τι ήταν αυτό που με ώθησε σε μια τέτοια ενέργεια συμπαράστασης. Δεν μου είχε όμως ξανασυμβεί. Άλλωστε, τις περισσότερες φορές που τυχαίνει να συναντήσω την απόλυτη φθορά, αυτήν που παραπέμπει στο αδιέξοδο, αυτόματα ενεργοποιούνται εντός μου δυνάμεις αντίδοτου και αποστροφής.

Στην περίπτωση όμως εκείνη δε μου συνέβη κάτι το παρόμοιο. Πλησίασα την κοπέλα και της μίλησα για την ελευθερία που ανέλπιστα επανέκτησε, για τη γελοιοποίηση που την τελευταία στιγμή απέφυγε, για τις ευκαιρίες που διατηρεί να βρει νέους άντρες, διαφορετικούς, με μαύρα μάτια και μαύρα μαλλιά, με μαύρα μαλλιά και μπλε μάτια, με καστανά μαλλιά και πράσινα μάτια, με κάθε δυνατό ή μη συνδυασμό. Δεν την έπεισα. Δε με πίστεψε.

Η παρέμβαση ενός γιατρού και το υπνωτικό που αυτός της χορήγησε, έφεραν την ηρεμία στο σπίτι. Εκείνο το βράδυ η Ανθή με τράβηξε στο σκοτεινό δωμάτιο που προοριζότανε για τους νεόνυμφους. «Ας κοιμηθούμε εμείς εδώ!» είπε και τα χέρια της άρχισαν να περιγράφουν τις καμπύλες του κορμιού μου, στην αρχή να τις περιγράφουν και στη συνέχεια να τη μεταλλάζουν – ή τουλάχιστον να το προσπαθούν. Αισθάνθηκα – ήταν η πρώτη φορά που το αισθάνθηκα – πως το μήκος των χεριών μου διαφοροποιείτο ή μπορούσε να διαφοροποιηθεί, πως το ίδιο συνέβαινε με το πάχος της μέσης μου, μα και με το φάρδος των ώμων μου – ναι, αισθάνθηκα πως τα χέρια της Ανθής χρησιμοποιούσαν το αδρανές ερωτικά σώμα μου, για να πλάσουν από την πρώτη ύλη που αυτό προσέφερε, ένα σώμα διαφορετικό, κάποιο που σ' έναν άλλο ίσως ν' ανήκε. Αν είχα δυνατότητα διείσδυσης μέσα στο πνεύμα της Ανθής, θα μάθαινα το ποιος ήταν αυτός ο άλλος. Και σε μια τέτοια περίπτωση ο Ερμόλαος θα είχε πεθάνει πολύ πιο πριν από τη μέρα που σχεδιάζω να τον σκοτώσω.

Η ΜΗΤΕΡΑ ΜΟΥ έφτιαχνε καπέλα και μιλούσε μ' ερωτήσεις. «Άραγε, υπάρχει άλλη γυναίκα που να της πηγαίνει τόσο αυτό το καπέλο;» έλεγε στις πελάτισσες της ή, «Πιστεύεις πως σ' αγαπάω;» απευθυνότανε σ' εμένα και δεν ήταν ερωτηματική στην ουσία η πρόταση της, μα καταφατική.

Από μια άποψη ήταν αυτός ο συνεχής ερωτηματικός τόνος, μέσα στον οποίο μεγάλωσα, που έσπειρε μέσα μου την αμφιβολία. Θα προτιμούσα στη θέση της να υπήρχε μια άρνηση. Μα για κάτι τέτοιο θα χρειαζότανε, ίσως, η παρουσία μέσα στη ζωή μου ενός ανθρώπου που θα μιλούσε με φράσεις αρνητικές: «Δεν υπάρχει άλλη γυναίκα που να της πηγαίνει τόσο πολύ αυτό το καπέλο» ή «Δεν πιστεύω πως δε μ' αγαπάς». Όχι, τέτοιες προτάσεις απαιτούν μια διαφορετική υπόσταση από αυτήν που διέθετε – γιατί να μην πω και πως διαθέτει; – η μητέρα μου.

Το μαγαζί της ήταν για μένα ένας πόλος έλξης στα χρόνια που είχα την ευκαιρία να ονομάζομαι παιδί.

Ξέρω τους λόγους.

Ήταν τα χρώματα των υφασμάτων από τα οποία φτιαχνόντουσαν τα διάφορα καπέλα, ήταν τα διάφορα άλλα στολίδια που χρησιμοποιόντουσαν – μιλώ για τα φτερά, τις καρφίτσες, τα βέλα, τις πούλιες, τα ψεύτικα λουλούδια και τις αγκράφες. Ήταν αυτά τα ίδια τα καπέλα, με τη δυνατότητα μεταμφίεσης που προσφέρουν.

Δε δισταζα να τα δοκιμάσω. Ένα μαύρο καπέλο, πλατύγυρο και με πράσινο φτερό να υψώνεται από το μπορ του, μ' έκανε ίδιο με κάποιον από τους τέσσερις σωματοφύλακες – ποτέ μου δε θέλησα να προσδιορίσω με ποιον ακριβώς... Ένα άλλο – αυτό ήταν υψηλό, με αυστηρές γραμμές, σε χρώμα κόκκινο, κόκκινο βαθύ – μου έφερνε στο νου ιεροτελεστίες μυστικές, ιεροτελεστίες πνιγμένες στο πάθος του αίματος.

Κι αν σ' εμένα τα διάφορα καπέλα επέφεραν τέτοιες μεταλλάξεις της προσωπικότητας μου, ήταν εξίσου ενδιαφέρον να μου τις επιβεβαιώνουν στις παρουσίες των διαφόρων πελατισσών της μητέρας μου.

Γυναίκες που έμπαιναν μέσα στο χώρο του μαγαζιού με μια συγκεκριμένη στάμπα που δήλωνε την κοινωνική τους θέση, μα και την προσωπική τους υπόσταση. Όμως μέσα

στο χώρο του δοκιμαστηρίου κάθε τι το σταθερό εξαχνιζότανε ή μεταβαλλόταν σε μια άλλη κατάσταση, όχι μόνο εκ διαμέτρου αντίθετη από την προηγούμενη, μα και απόλυτα ρευστή.

Η κυρία συνταγματάρχου έχανε ξαφνικά την όποια επαρχιώτικη καταβολή της, ίδια όπως η κυρία νομάρχου αποχωριζότανε την απόλυτη ουδετερότητα της. Τα καπέλα τους επέβαλλαν άλλες προσωπικότητες. Τις μετέτρεπαν σε γυναίκες με παρελθόν, σε γυναίκες με πληθώρα υποσχέσεων και πανοπερμία εκπλήξεων.

Θα ήταν ίσως ιδιαίτερα ενδιαφέρον να μάθαινα αν κάποιες παρόμοιες μεταλλάξεις θα συνετελούντο και σε γυναίκες όχι και τόσο αυστηρών αρχών, όταν – και αν – θα δοκίμαζαν καπέλα φτιαγμένα στο εργαστήριο της μητέρας μου.

Σίγουρα θα ήταν ενδιαφέρον να παρακολουθήσω τη μετατροπή της μαιτρέσας του κυρίου αεροπαγίτη σε γυναίκα θρησκευτικών αρχών. Δεν το αξιώθηκα. Ο μητρικός οίκος απευθυνότανε – άραγε ακόμα απευθύνεται; – σε γυναίκες όχι μόνον της καλής κοινωνίας, μα και αυτής που τη διέκριναν χριστιανικά ιδεώδη.

Το μαγαζί της μητέρας το διακοσμούσαν τεράστιοι οβάλ καθρέφτες και λευκές ταπετσαρίες με μικρά, κατακόκκινα λουλουδάκια – νομίζω πως ήταν τριαντάφυλλα μιας ειδικής ποικιλίας. Οι καρέκλες ήταν κι αυτές κόκκινες – η στόφα τους από βελούδα και σατέν – και πλαισιωνόντουσαν από χρυσοβαμμένες ξύλινες μπορντούρες – παρόμοιες μ' αυτές των καθρεφτών.

Θυμάμαι το βασικό σχέδιο του σκαλισματος. Μικρά αγγελοΰδια να κυνηγάνε λιπόσαρκους σάτυρους.

Σίγουρα συμβολικό σχέδιο, μα δεν ήταν η μόνη συμβολική υπόμνηση της παντοδυναμίας της αγνότητας μέσα στην επιχείρηση της μητέρας.

Οι πωλήτριες ήταν πρώην πόρνες. Μαζεμένες από τους δρόμους γύρω από την Ομόνοια, είχαν πάνω στα κορμιά τους τα σημάδια κάποιου στυλέτου ή ενός δαγκώματος. Φορούσαν στολές ολόλευκες και είχαν μοναδικό στολίδι ένα ολόφρεσκο τριαντάφυλλο καρφιτωμένο κάπου στην άκρη του γιακά τους.

Η μητέρα πίστευε πως έκαναν πλέον μια ζωή ενάρετη. Δεν πρέπει να είχε άδικο. Όμως τα όνειρα αυτών των γυναικών, σίγουρα, πλανιόντουσαν γύρω από βίαιες κινήσεις των λαγόνων και βαριές εκκρίσεις των αδένων και ήχους άνευ νοήματος, μα πλήρεις πάθους και πόθου. Δεν ξέρω, πάλι... Απλώς υποθέτω! Δεν είμαι σίγουρος... Πάντως μέσα σ' αυτόν

το χώρο, εγώ, σε ηλικία τρυφερή και σε φυλετική ανυπαρξία, περιφερόμουν. Μια περιφορά ολότελα ελεύθερη.

Και τώρα αναρωτιέμαι πώς έτυχε, πώς έγινε και δε διέκρινα, μέσα στην απαστράπτουσα στιλπνότητα των οβάλ κατόπτρων, τη μελλοντική σκιά του Ερμόλαου. Είναι περίεργο. Συνήθως, μέσα στον αστερισμό του παραδείσου ελλοχεύει η έρπουσα φιγούρα του όφη.

ΟΤΑΝ ο Ερμόλαος άφησε την Αγνή κι εκείνο το παλιό του σπίτι που κάποτε ήταν αγροκία, ασφαλώς και συνέχισε να ζει. Υποθέτω πως δημιουργούσε νέους δεσμούς και πως παράλληλα αναλάμβανε σταδιακά τη διαχείριση της πατρικής επιχείρησης – εκείνο το μαγαζί με τα υαλικά και τις πορσελάνες. Μα κάποια στιγμή οι πορσελάνες και τα υαλικά αρνήθηκαν τη συνεργασία τους μαζί του κι άρχισαν να ραγίζουν, να σπάνε. Πάνω στα ράφια, οι κούπες κομματιάζονταν, τα ποτήρια θρυμματιζονταν, τα μικρά μπιμπελό πέφτανε πάνω στο πάτωμα και σπάγανε.

Τα θραύσματα – κόκκινα, λευκά, πράσινα, κίτρινα, μωβ, θαλασσιά– γέμιζαν τις γωνιές του μαγαζιού, σκορπίζονταν πάνω στην επιφάνεια του ταμείου και καλύπτανε τα χαρτιά περιτυλίγματος.

Τότε ο Ερμόλαος αποφάσισε ν' αλλάξει εμπόρευμα. Πάνω στα ράφια και τις βιτρίνες τοποθέτησε πήλινα ομοιώματα – σε φυσικό, σε μικρότερο, σε πιο μεγάλο μέγεθος– των μελών του κορμιού του. Απόλυτα ρεαλιστικές αναπαραστάσεις των δακτύλων του, των χεριών, της μύτης, των χειλιών, των ποδιών, του πέους και των όρχεων, των γλουτών και των θηλών, των ώμων, των αυτιών του.

Ήταν όλα τους αντικείμενα φτιαγμένα δίχως καλλιτεχνικές απαιτήσεις, δεν εξυπηρετούσαν συγκεκριμένους σκοπούς πρακτικούς, παρ' όλα αυτά άρεσαν, αγοράζονταν – πάντα η κάθε μορφή έκθεσης απόκρυφον ή μη, προσελκύει πελάτες.

Η ειρωνεία, όμως, ενέδρευε κάπου. Ασφαλώς στην Ανθή.

Εκείνη είχε κρύψει, μέσα στο νεκρό βλέμμα της, τις εικόνες των μελών ενός νέου άντρα και θεωρούσε αυτήν τη συλλογή της μοναδική και γι' αυτό – ίσως– και πολύτιμη.

Αν τύχαινε να μάθει – τότε– πως αυτές οι εικόνες κυκλοφορούσαν σε χιλιάδες αντίτυπα, σίγουρα θα υφίστατο έντονο κλονισμό.

Δε θέλησα ποτέ να της αποκαλύψω την πλάνη της.

Θα ήταν εύκολο. Αρκούσε να τοποθετήσω στο κομοδίνο της ή έστω στον πάγκο της κουζίνας ένα από αυτά τα αντικείμενα που εμπορεύεται ο Ερμόλαος. Ένα τασάκι, ας πούμε, ή κάποια θήκη για χαρτοπετσέτες – το πρώτο μπορεί να είναι μια από τις παλάμες

του ή και το αποτύπωμα του κοιλώματος ενός αυτιού του το δεύτερο απεικονίζει το μισάνοιχτο στόμα του, μα μπορεί και να διάλεγα μια πήλινη αναπαράσταση του μέρους που ενώνονται οι γλουτοί του.

Όπως και να έχει, δεν το έκανα. Προτιμώ να την αφήνω – άσχετα από το πόσο επικίνδυνο είναι για μένα αυτό – στην πλάνη της. Ίσως γιατί μ' αρέσει – νομίζω πως ήδη το δήλωσα – η περιπλάνηση. Ακόμα κι όταν παίρνει τη μορφή της ψευδαισθήσης. Δηλαδή, μ' άλλα λόγια, δεν είμαι σίγουρος πως η Ανθή δεν είναι μια από τις καλύτερες πελάτισσες του Ερμόλαου.

ΚΑΠΟΤΕ ζήτησα από την Ανθή να μου εξηγήσει – αν μπορούσε – γιατί κάτω από τη δική της αφή το δέρμα μου έχανε την απόλυτη ελευθερία των μορίων του, ενώ, στη συνέχεια, κάθε μέλος του σώματος μου αποκτούσε μια επώδυνη βαρύτητα, ένα συγκεκριμένο όσο και ασφυκτικό περίγραμμα, και οι κινήσεις των μυών μου υπέκυπταν σε νόμους τετελεσμένους.

Εκείνη με ζάφνιασε με την απάντησή της. Είπε: «Δεν ξέρω!» και στη συνέχεια τράβηξε το σεντόνι μέχρι το λαιμό της, λες και μια άξαφνη σεμνότητα την κυριέψε. «Δεν ξέρω!» επανέλαβε και η φωνή της κάπου δισταζε, «Ίσως να είναι η κυριαρχία του Ερμόλαου!» πρόσθεσε – ήταν μια φράση αβέβαια ειπωμένη, μια φράση φοβισμένη.

Δε χρειάστηκα πολύ χρόνο για να συνθέσω τα προηγούμενα ακούσματα με νέες ανακαλύψεις. Και κατέληξα στο συμπέρασμα πως η ύπαρξη του Ερμόλαου αποτελούσε μια μορφή επιδημίας, ιδιαίτερα επικίνδυνης για τη ρευστότητα του είναι μου. Χωρίς να ενημερώσω την Ανθή, έψαξα για να το ανακαλύψω. Στάθηκε εύκολο.

Τον πρωτοαντίκρισα πίσω από το κρύσταλλο της βιτρίνας του μαγαζιού του. Στεκόμουνα στο πεζοδρόμιο, αυτός μέσα στο μαγαζί, καθισμένος πίσω από το μικρό γραφειάκι - ταμείο.

Ανάμεσα μας, τα πήλινα ομοιώματα των μελών του, αραδιασμένα πάνω σε ράφια. Και το κρύσταλλο της βιτρίνας, που δεν ήταν πια διαφανές, μα είχε γίνει ένα κάτοπτρο. Μέσα του ήταν σαν να έβλεπα το μελλοντικό είδωλο μου. Ένα είδωλο σταθερό, στέρεο, σίγουρο και – το κυριότερο – λεπτομερές. Το μικρό σταυρουδάκι στο μέσο του στήθους, τα φρύδια ιδιαίτερα δασιά, τα δάκτυλα με άτσαλα κομμένα νύχια, τα πόδια ανοιγμένα σε προκαθορισμένη γωνία και η μυρωδιά μιας κολόνιας – ακόμα κι αυτή έφτανε μέχρις εμένα.

Ήταν η πρώτη φορά που ο πανικός με κατέβαλε, δίχως να τον έχω αυτοβούλως προσκαλέσει.

Κι αυτό το είδωλο πολλαπλασιαζόταν από τα διάφορα ομοιώματα των μελών του. Πολλαπλασιαζόταν και αυτοεμπορευόταν, ετίθετο στη διάθεση του οποιουδήποτε

διέθετε τη βούληση ή τη δύναμη να το αποκτήσει.

Μια πλήρης δέσμευση διαγραφότανε πάνω στο κρύσταλλο της βιτρίνας.

Και τότε εννόησα την αναγκαιότητα του φόνου.

Η τύχη του Ερμόλαου είχε οριοθετήσει την τελειωτική της ευθεία.

Η ΙΩΣΗΦΙΝΑ και ο Αλφόνσος –συγκάτοικοι μου στο σπίτι της Place Dauphine– ήταν αδέρφια και εραστές. «Μήπως μια τέτοια σχέση δεν είναι αυτή που πλησιάζει περισσότερο το αποτέλεσμα της προσταγής: εις σάρκαν μία;» τους έλεγε η κρεολή γκουβερνάντα τους, εκεί στη Μαρτινίκα όπου είχαν γεννηθεί και ζούσαν μέχρι την ενηλικίωση τους.

Ο πάστορας πατέρας τους, μόλις η Ιωσηφίνα έκλεισε τα δεκαοχτώ, την έστειλε στο Παρίσι. «Για να επαναλάβεις το θρίαμβο της διάσημης συνονόματης σου!» της είχε πει.

Η Ιωσηφίνα δήλωσε πως αποδέχεται αυτό το ταξίδι, εφ' όσον τη συνοδέψει ο αδελφός της.

Ο πάστορας βρήκε την απαίτηση της πολύ λογική κι έκλεισε μια ακόμα θέση στο υπερωκεάνιο που είχε για προορισμό του το λιμάνι της Μασσαλίας.

«Σκοπός μας», μου εξομολογήθηκαν κάποτε τα δύο αδέρφια, «ήταν να βρούμε τον Ναπολέοντα της εποχής μας και της μοίρας μας ή έστω κάποιον αντίστοιχο με τον υποκόμη Μπωαρνέ! Ποτέ δεν μπορέσαμε ν' αποφανθούμε αν ο Φραγκίσκος Λαμέρας ήταν κάποιος που μπορούσε να ταυτιστεί με τον πρώτο ή το δεύτερο.»

Είχανε δίκιο.

Ο Φραγκίσκος, κρατώντας τον καθαρά προσωπικό του τρόπο αντίδρασης, μαγεύτηκε από το χρώμα της επιδερμίδας τους –ήταν ένα εκτυφλωτικό κίτρινο–, γοητεύτηκε από το θρασύ πάθος του έρωτα τους, συγκινήθηκε από τη διάθεση τους να ζούνε δίχως συμβάσεις.

Τους παραχώρησε τη σοφίτα του σπιτιού του και, πιστός στις αρχές του, δεν τους ξανάδε. Το απόλυτα όμορφο μόνο μια φορά χρησιμοποιείται.

Κ ΑΠΟΙΑ ΣΤΙΓΜΗ συνειδητοποίησα πως φοβόμουν το θάνατο. Πότε ήταν; Ίσως – ναι, μάλλον τότε που συνάντησα και πάλι την Ιωσηφίνα και τον Αλφόνσο. Στο Βόλο.

Καθόντουσαν στα τραπεζάκια της παραλίας. Τους ζήτησα να μου πούνε τι κάνουν σε μια τέτοια πόλη. Σήκωσαν τους ώμους τους.

«Ο έρωτας παντού μοιάζει με το θάνατο!» είπε ο Αλφόνσος.

Η Ιωσηφίνα χαμογέλασε.

«Ο έρωτας παντού φέρνει το θάνατο!» είπε κι εγώ κατάλαβα πως δεν εννοούσαν το θάνατο σαν γεγονός μεταλλαγής, μα σαν συνθήκη εξαφάνισης.

«Να σου δείξουμε!» μου πρότειναν και με παρέσυραν μέχρι το ατελιέ τους – ένα μικρό διαμέρισμα στο κέντρο ακριβώς της πόλης.

«Κοίτα!» μου έδειξε ο Αλφόνσος.

Πάνω στους τοίχους, μια σειρά των πινάκων του. Η χρωματική ποικιλία, ίδια σχεδόν σ' όλους. Γκρι, καφέ, μαύρο, σκούρο μπλε, μωβ, βυσσινί. Και πινελιές κίτρινου.

«Έχουν όλοι παρόμοιο θέμα!» παρατήρησα.

«Μα φυσικά!» είπε η Ιωσηφίνα και μετά πρόσθεσε: «Περίμενε!»

Μας άφησε μόνους εμένα και τον αδελφό της και βγήκε από το διαμέρισμα.

Ο Αλφόνσος με τράβηξε στο μπαλκόνι.

«Κοίτα!» είπε.

Κάτω, στο πεζοδρόμιο, η Ιωσηφίνα άφηνε τα ρούχα της, ένα ένα, να πέφτουν πάνω στις πλάκες.

Ήταν πια γυμνή και οι άνθρωποι που περνούσαν από δίπλα της, σταματούσαν για να περιεργαστούν το κορμί της. Το τέλειο στήθος, τα τέλεια λαγόνια, το τέλειο αιδοίο.

Κάποια στιγμή εκείνη σήκωσε το δεξί της χέρι, την είδα να σταματά έναν από τους περαστικούς. Ήταν ακόμα νέος – γύρω στα σαράντα – και είχε πάνω του τα χρώματα των πινάκων που ήταν κρεμασμένοι πίσω μου, μέσα στο δωμάτιο, πάνω στους τοίχους.

Ήταν γεμάτος από γκρι, μαύρα, μωβ, βαθιά μπλε και καφέ. Μόνο το κίτρινο του έλειπε. Αυτό είχε φωλιάσει πάνω στο δέρμα της Ιωσηφίνας.

Μίλησαν δύο, τρεις φράσεις.

Κι έπειτα εκείνη τον πήρε από το χέρι. Μπήκαν στην είσοδο της πολυκατοικίας. Τα ρούχα της Ιωσηφίνας έμειναν ξεχασμένα πάνω στις πλάκες του πεζοδρομίου.

«Έλα μέσα!» μου είπε ο Αλφόνσος.

Μέσα στο δωμάτιο ήταν ένα καβαλέτο.

Ο Αλφόνσος στάθηκε μπροστά του. Εγώ δίπλα σ' αυτόν.

Όταν η πόρτα άνοιξε, η Ιωσηφίνα μπήκε μέσα στο δωμάτιο, ο άντρας από πίσω της.

«Εδώ», είπε εκείνη και ξάπλωσε πάνω στο χαλί. Ο άντρας έπεσε πάνω της. Κι έπειτα άρχισαν να κάνουνε όλες εκείνες τις κινήσεις, τις πράξεις, τους ήχους και τα νεύματα που συναποτελούν τη διαδικασία του έρωτα.

Ο Αλφόνσος ζωγράφιζε.

Πάνω στο λευκό μουσαμά, έπαιρναν σάρκα και οστά, όσα συνέβαιναν πάνω στο χαλί. Κι όταν κάποια στιγμή εκείνοι τέλειωσαν, ο Αλφόνσος αναστέναξε και συνέχισε να ζωγραφίζει, αλλάζοντας τα ήδη ζωγραφισμένα σχήματα, μεταλλάζοντας τους όγκους και τις φωτοσκιάσεις και μπροστά στα μάτια μου σχηματιζότανε ένας ακόμη πίνακας παρόμοιος μ' αυτούς των τοίχων.

Τη στιγμή που ο άντρας έβγαινε από το διαμέρισμα, ο Αλφόνσος άφησε το πινέλο.

«Αυτό ήταν!» είπε. «Κατάλαβες;»

Ναι, είχα καταλάβει!

Σ' όλους τους πίνακες, τα δύο σώματα καταβρόχθιζαν το ένα τ' άλλο. Και αυτό το αλληλοφάγωμα, το περιγράφανε οι αποχρώσεις του καφέ, του σκούρου μπλε, του γκρι, του μαύρου, του μωβ, του κίτρινου.

Ένα ασφυκτικό αγκάλιασμα θανάτου.

«Ο έρωτας!» μουρμούρισα.

«Ακριβώς!» είπε η Ιωσηφίνα, καθώς έριχνε πάνω της ένα καμιλό παλτό. «Ο έρωτας!»

«Κι ο θάνατος!» συμπλήρωσε ο Αλφόνσος.

Και τότε γέλασα.

«Δε θέλω να πεθάνω!» είπα. «Κι άλλωστε δεν κινδυνεύω!» συμπλήρωσα.

Η Ιωσηφίνα έσφιξε πάνω στα στήθια της τα μεγάλα πέτα του καμιλό παλτού. Ίσως ανατρίχιασε.

Από τη μισάνοιχτη μπαλκονόπορτα έμπαινε ένα ελαφρό αεράκι.

Κι εγώ θυμήθηκα πως τέτοια ώρα συνήθως – απόγευμα ήταν – ο Ερμόλαος έφτιαχνε τα πηλίνα αντικείμενα του μαγαζιού του.

Τέτοια ώρα. Την ώρα της ψύχρας.

ΠΟΤΕ δε δέχτηκα να υποστώ την καταπίεση που εκφράζει η ένταξη σ' ένα φύλο. Αρσενικό ή θηλυκό; Τι θλιβερά πιεστικό ερώτημα! Όχι, εγώ δεν απόκτησα ποτέ ένα συγκεκριμένο σεξουαλικό όργανο – πέος ή αιδοίο. Προτίμησα – από τον καιρό της εμβρυακής μου ηλικίας – να κρατώ τη δυνατότητα της συνεχούς εναλλαγής των επιλογών – στην ουσία προτίμησα την πλήρη ελευθερία του άφυλου.

Παρ' όλα αυτά υπήρξαν στιγμές – κυρίως στα χρόνια της παιδικής ζωής μου – όπου υπέστην την αφόρητη βαρετή διάθεση των γονιών μου να μου επιβάλουν το φύλο που ο καθένας τους θα ήθελε να είχα. Δεν τους κατηγορώ. Η έννοια του βιοφυλετικού χρέους τους ωθούσε σε μια τέτοια στάση – δεν τους κατηγορήσα, αλλά και ποτέ μου δε σταμάτησα ν' αμύνομαι.

Η μητέρα με προτιμούσε κορίτσι. Και γι' αυτό προσπαθούσε να με φέρνει στο άντρο της – το περίφημο καπελάδικό της.

Εκεί βασίλευε η γοητεία των υφασμάτων, των χρωμάτων, των σχημάτων. Και πιο βαθιά κρυβότανε η κυριαρχία της μετατροπής ή της υποταγής. Οι τούχες γίνονταν καπέλα, τα χρώματα χάνανε την ανεξαρτησία τους καθώς το πράσινο του μπορ εξαναγκαζότανε να συνυπάρξει με το μαύρο της κορδέλας και το χρυσαφί της καρφίτσας. Κι αυτές οι συνυπάρξεις κι αυτές οι παραδοχές της μη ανεξαρτησίας τους είχαν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία άλλων μορφών, σχημάτων ή και χρωμάτων. Η μεταβολή της ταυτότητας – αυτό το κοινωνικό πρόσωπο του θηλυκού.

Ομολογώ πως ήταν μια διαδικασία ιδιαίτερα ερεθιστική, ιδιαίτερα μαγευτική – η μαγεία και ο ερεθισμός του να βιάζεσαι. Αλλά γιατί θα έπρεπε να επιλέξω τη μοναδικότητα του, αρνούμενος την ύπαρξη κάποιων άλλων;

Όπως ήταν αυτός του πατρικού ενεχυροδανειστηρίου.

Εκεί – άντρο και βασίλειο του αρσενικού εκπροσώπου της γονικής παρουσίας – αφηνόμουνα στη γοητεία και τον ερεθισμό του βιαστή.

Μια λάμπα είναι πάντα μια λάμπα, ένας σουγιάς δεν αλλάζει με τίποτε, ένα ρολόι ακόμα κι αν δε δουλεύει σαν ρολόι, αναγνωρίζεται. Το ξεκάθαρο, το αμετάβλητο. Ο

εγωισμός και η στενοκεφαλιά του αρσενικού μέσα στην κοινωνία. Είχε κι αυτό τη δικιά του γοητεία, τη γεύομουνα, αλλά γιατί να την προτιμήσω σε μόνιμη βάση;

Εντούτοις, στην καθημερινότητα μου επέλεξα μια μορφή φυλετικής έκφρασης. Το αντρικό προσώπείο είναι αυτό που έχω καθώς κυκλοφορώ ανάμεσα στους άλλους. Τα παντελόνια, τα κοντά μαλλιά — τέτοια εξωτερικά γνωρίσματα. Και — ναι, το ομολογώ — μια γενικότερη αρσενική έκφραση. Είναι αυτή που έκανε την Ανθή να μ' επιλέξει για σύντροφο της.

Το ότι διάλεξα το αρσενικό — που ασφαλώς δε σημαίνει πως απαρνήθηκα τη δυνατότητα να επισκέπτομαι, όποτε μ' ενδιαφέρει, και τα θηλυκά διαμερίσματα της προσωπικότητάς μου —, το ότι διάλεξα, λοιπόν, το αρσενικό προσώπείο, οφείλεται στο γεγονός της αυταπάτης που υπάρχει μέσα στον άρρενα πληθυσμό αυτού του πλανήτη. Πιστεύουν πως κυριαρχούν, αλλά κυριαρχούνται.

Πιστεύουν πως είναι οι επιβήτορες, αλλά είναι υποζύγια. Δέχονται να κατηγορούνται για βιαστές, αλλά ποτέ δε διανοούνται να μηνύσουν τους δικούς τους εκπαρθευτές.

Αντίθετα, τα θηλυκά γνωρίζουν, δίχως να ομολογούν.

Ακριβώς κάτι τέτοιο συμβαίνει μεταξύ της Ανθής και του Ερμόλαου.

Το κατ' επίφαση θύμα είναι ο ουσιαστικός θύτης. Εγώ επέλεξα το φύλο που βιώνει την αντίφαση, αυτό που είναι χωμένο στην πλάνη. Το προτιμούσα.

Άσχετα αν ποτέ δεν είχα υποψιαστεί πως αυτή μου η επιλογή θα με έφερνε μπροστά στην απόφαση να σκοτώσω τον Ερμόλαο.

Αλήθεια, γιατί αυτόν κι όχι την Ανθή; Συναισθηματισμός ή βίωση του ρόλου ενός αρσενικού ιππότη;

Έτσι ή αλλιώς είναι η ένδειξη για την αρχή της απώλειας της ελευθερίας μου.

Τον Ερμόλαο, λοιπόν. Άλλωστε πάντα τα όμοια απωθούνται...

Όμοια, είπα; Ωστε, λοιπόν, παραδέχομαι την τελεσίδικη τοποθέτηση μου στο άντρο των εκοπερματώσεων και της πυκνής τριχοφυΐας;

Ανθή! Δεν υπολόγισα όσο θα έπρεπε τη δύναμη σου!

Ερμόλαε, σκοτώνοντας σε, θα κερδίσω την ελευθερία μου, αποκαλύπτοντας το σημείο, το μόνο, της αδυναμίας μου; Τι κωμωδία!

ΛΟΙΠΟΝ, υπήρξαν φορές που ενδύθηκα το θηλυκό εκμαγείο. Μα σε καμιά περίπτωση δεν ήταν μια πράξη με περιεχόμενο σεξουαλικής μορφής ή κοινωνικής υπόστασης. Η διάθεση να γευτώ τον εξευτελισμό της εκοπερμάτωσης ή τη μυθολογία του οργασμού, ποτέ δεν κυρίευσε τις εσωτερικές χορδές του είναι μου. Ούτε, βέβαια, θεώρησα ιδιαίτερα ενδιαφέρον το να κινηθώ μέσα στις κοινωνικές νομοτέλειες, άλλοτε με τη μορφή μιας αρρενωπής οντότητας, άλλοτε με το σχήμα ενός θηλυκού πλάσματος.

Όλα αυτά ήταν ενδιαφέροντα όταν τα παρακολουθούσα σε άλλους. Παρατηρήσεις που πάντα μου δημιουργούσαν την προσωπική επίτευξη της πλήρους ολοκλήρωσης μιας απόλυτης ελευθερίας – της δικιάς μου.

Επέλεξα όμως, κάποιες φορές, τη μορφολογική μου ταύτιση με το θηλυκό σώμα. Και μια από αυτές ήταν τότε που αναμετρήθηκα με το θάνατο.

Ο μέγιστος εχθρός της ελευθερίας είναι ο θάνατος. Αυτός επιβάλλει τη μεταλλαγή της αποσύνθεσης και την άβουλη μετατροπή του χώρου κίνησης. Μπορώ να δεχθώ τη διαφυγή του εσώτερου είναι μου σε άλλους κόσμους – κόσμους διαφορετικών διαστάσεων. Μπορεί να το δεχθώ – θεωρητικά το δέχομαι. Αλλά απαιτώ από τις δυνάμεις μου να είναι αυτές που θα αποφασίσουν και που θα εκτελέσουν τη διαφυγή και, επίσης, απαιτώ από αυτές να διαθέτουν την εγκυρότητα της επαναφοράς των προς στιγμήν απολεσθέντων. Θέλω, μ' άλλα λόγια, να ξέρω πως όχι μόνο μπορώ αβίαστα ν' αποφασίσω το θάνατο μου, αλλά και πως έχω την ίδια δυνατότητα ν' αναιρέσω τις, μετά την εφαρμογή του, προκαλούμενες καταστάσεις.

Θα καταλάβετε πως μιλώ γι' αυτά που κοινώς ονομάζονται αυτοκτονία και ανάσταση.

Ήταν, λοιπόν, πριν κάποια χρόνια – και ο Φραγκίσκος είχε πια αποχωρήσει από την όποια γήινη Place Dauphine –, όταν βρέθηκα στην πόλη που μπορεί να υπερηφανευτεί πως κέρδισε τον έρωτα μου. Μιλώ για τη Νέα Υόρκη.

Ερωτεύθηκα αυτήν την πόλη, γιατί έχει την ικανότητα να μεγεθώνει την έννοια της αντίθεσης. Αν το Παρίσι το αγάπησα γιατί εκφράζει την ελευθερία, τη Νέα Υόρκη τη λάτρεψα, έτσι όπως ένας εραστής λατρεύει το αντικείμενο του μεγάλου του πόθου. Η αντίθεση! Δεν ξέρω αν τελικά πρέπει να τοποθετηθεί πάνω από οτιδήποτε άλλο – ακόμα και πάνω από την ελευθερία. Ίσως έτσι θα έπρεπε. Άλλωστε η ροή – αυτή η εικονογραφική απεικόνιση της έννοιας του ελεύθερου – δε γεννιέται από την αντίθεση;

Όπως και να 'ναι, η Νέα Υόρκη με κράτησε κοντά της μ' εκείνα τα χρώματα που χτυπιούνται το μαύρο της επίθεσης, το κίτρινο του φθόνου, το πράσινο της ευμάρειας, το ερεθιστικό μπεζ της μιζέριας, το κόκκινο του φόνου, το γαλάζιο της παρακμής, το κλασικό λευκό της υπεροψίας.

Στη Νέα Υόρκη ο ρόλος του παρατηρητή έφθασε στο ύψιστο σημείο του. Κι έτσι έγινε πια κάτι το αφάνταστα βαρετό. Η ανία της κατάκτησης.

Το σπέρμα μιας διάθεσης για ταύτιση άρχισε να κυοφορείται μέσα μου – μια επικίνδυνη κυοφορία. Μα η αγαπημένη πόλη έσπευσε να μου προσφέρει τη βοήθεια της.

Ξαφνικά, η περίπτωση του να ταυτιστώ μετατράπηκε στην πρόκληση ν' αναμετρηθώ με το θάνατο. Μια μετατροπή μου μπορούσε να υλοποιηθεί με χίλιους τρόπους. Ένοπλη ληστεία, έκθεση σε κεντρικό σταθμό του Μετρό σε ώρα απόλυτης νάρκης, κύκλωμα ναρκωτικών, σάρκας ή χρήματος. Κατασκοπεία ή φτηνή πορνεία. Η πόλη μού προσέφερε τα πάντα.

Ήταν τυχερό – πόσο τυχερό αλήθεια; – να επιλέξω την τελευταία.

Στο Central Park συνάντησα την πόρνη με το στίγμα του θανάτου να φωλιάζει ανάμεσα στη μήτρα και τον κόλπο της.

Η ίδια πρέπει να το αγνοούσε. Εγώ, όμως, μύρισα την οσμή του – εκείνο το εγωιστικά ξινό που κάθε τετελεσμένο γεγονός εκπέμπει.

Ήταν – το θυμάμαι – μια μέρα με ομίχλη. Η ομίχλη της Νέας Υόρκης μοιάζει με μαλθακή οδαλίσκη. Έχει μάθει να σκεπάζει, δίχως και να εξαφανίζεται. Η πόλη – ίδια με τριαντάχρονο σουλτάνο – υψώνει το σφρίγος των όγκων και των σχημάτων της και όχι μόνο ξεπερνά την υγρή αγκαλιά, μα πολύ συχνά της αμφισβητεί ακόμα και τη συνέχεια. Τη σκίζει. Αλλά το Central Park είναι από τις περιοχές που η πόλη έχει δώσει το δικαίωμα στην ομίχλη να βασιλεύει απόλυτα. Κι έτσι τα δέντρα τα έχω δει να σβήνουν το

περίγραμμα κορμών, κλώνων και φύλλων και να διαχέονται στην απόλυτα γκριζα σελίδα της περιβάλλουσας ατμόσφαιρας.

Έχω δει τη λίμνη να αυτομετατρέπεται σε σύννεφο – μάζωξη ατμών και δροσοσταλίδων. Έχω δει τα περσινά πουλάρια των υπέων της 5ης λεωφόρου ν' ανυψώνονται σε πήγασους, τα υπέροχα χρώματα που έχουν οι φόρμες των δρομέων τα έχω δει να μετατρέπονται σε στιγμιαίες αστραπές στο κέντρο μιας σιωπηλής θύελλας. Σιωπηλή! Η σιωπή είναι το πρώτο που γεννά η ομίχλη. Αλλά εγώ μισώ τη σιωπή – ίσως, γιατί μπορεί – κάποια στιγμή – ν' αποδείξει πως και στην όποια άρνηση ροής – εδώ άρνηση ροής των ήχων – το σπέρμα μιας επανάστασης είναι δυνατόν να καλλιεργείται. Η ομίχλη, δηλαδή, αμφισβητεί την ιδέα που έχω για ό,τι είναι νεκρό, οριστικά πεπερασμένο.

Δεν απόρριψα την προτίμηση ν' αντιπαθήσω τον αμφισβητία μου. Αλλά μ' αρέσει να βιώνω αυτήν την αμφισβήτηση πάνω στο δέρμα μου. Περπατώ, περπατώ πολύ τις μέρες που υπάρχει ομίχλη.

Περπατούσα και εκείνη τη μέρα. Είχα χαθεί στους διαδρόμους του πάρκου, κάπου πίσω μου οι σκιές των θάμνων, τα περιγράμματα των ξύλινων πάγκων και οι βουβοί ήχοι των πάνινων παπουτσιών δύο δρομέων πάνω στη νοτισμένη χλόη. Έλεγα πως οδεύω προς την καρδιά της ομίχλης. Τόσο βαθιά ήμουνα.

Και τότε άκουσα τη φωνή της. Πρέπει να τραγούδαγε. Μια φτηνή φωνή, ένα φτηνό τραγούδι. Μέσα στους ήχους που παραγόντουσαν πάνω στις φωνητικές χορδές της, ξεχώρισα την παρουσία του θανάτου. Και η ευαισθησία των ρουθουνιών μου ενεργοποιήθηκε για να συλλάβει τον ξινό ιδρώτα που εκπέμπει κάθε τι που σε λίγο θα πεθάνει.

Λες και η ομίχλη – ακόμα κι αυτή – να φοβήθηκε και αραιώνει στα σημεία από τα οποία η γυναίκα περνούσε. Η στριγκλιά φωνή της έξυνε το γκριζο των υδρατμών – τους έξυνε, ούτε για μια στιγμή δεν μπορείς να πεις πως τους φώτιζε.

Το κορμί είχε τη βρωμιά των φτηνών καπηλειών των μυθιστορημάτων του Ντίκενς και τα ρούχα της – μα ναι, ήταν πια πολύ κοντά μου – κραυγάζανε τον αριθμό των χεριών που τα είχανε αγγίξει.

Με είδε αρκετή ώρα μετά, από τότε που εγώ την είχα δει. Όσο κι αν προχωρούσα σχεδόν δίπλα της, εκείνη απορροφημένη στους τρόπους απόκτησης τσιγάρων, ποτών και πολύχρωμων εσωρούχων, άργησε να με προσέξει.

Μα όταν γύρισε το κεφάλι της και με είδε, μου χαμογέλασε και αμέσως μετά σταμάτησε. «Θες;» με ρώτησε. «Κοστίζει λίγο!» είπε και μου χαμογέλασε, ενώ η ομίχλη εισχωρούσε ανάμεσα στις ίνες μιας μάλλινης, κόκκινης ζακέτας που φορούσε.

Δεν απάντησα. Μα και δε δίστασα. Ταυτίστηκα απόλυτα με το αρσενικό κουβούκλιο που έτσι κι αλλιώς φορούσα και βιάστηκα να την τραβήξω, να την τραβήξω πίσω από τις φυλλωσιές και βιάστηκα να εισχωρήσω μέσα της, επιζητώντας μια όσο γίνεται πιο αιματηρή επαφή, έτσι ώστε να δημιουργηθούν οι απαραίτητες πληγές – διόδοι του μικροβίου από το σώμα της στο δικό μου.

Βέβαια, η σκληράδα του πέους μου ήταν μια ψευδαισθηση, αλλά το μικρόβιο θα μπορούσε κάλλιστα να ξεγελαστεί – όπως και ξεγελάστηκε. Τα μικρόβια μοιάζουν τόσο με τους ανθρώπους.

Κι έτσι τα χόρτα είχαν – το θυμάμαι – μια τρυφερή υγρασία, το στόμα της μια γήινη αποφορά, το αιδοίο της μια αμέτοχη στεγνότητα, η γλώσσα της μια μελετημένη κινητικότητα, αλλά όλα αυτά δεν είχαν για μένα καμιά σημασία. Σημασία είχε πως το μόνο ολοζώντανο πάνω της, το μόνο κεφάλι μέσα της ήταν ότι είχε ταχθεί στην υπηρεσία του θανάτου. Και ήταν αυτό που επιζητούσα να κάνω δικό μου. Η ερωτική μου συμπεριφορά αυτό και μόνο αυτό ήθελε να κατακτήσει. Το κατέχτησα. Και πιστέψτε με. Από το πρώτο κιάλας δεκάλεπτο μετά την επαφή, αισθανόμουνα την παρουσία του μικροβίου να ενεδρεύει για να καταγγείλει την υγιή συμπεριφορά των κυττάρων μου.

Κρατώντας ένα χαμόγελο στα χείλια, επιστράτευσα όλη τη δύναμη μου και κατάφερα να κρατήσω ακίνητο και ανίκανο" τον εχθρό.

Ήταν μια νίκη φαινομενικά εύκολη. Ίσως και ευκολότερη από ό,τι τη νόμισα. Αλλά ακριβώς γι' αυτό τη θεώρησα σαν μη τελική, μη οριστική. Του είχα αποστερήσει τη δυνατότητα να δράσει προς τα έσω. Θα είχα την πλήρη κυριαρχία επάνω του, αν το εμπόδιζα να δράσει και προς τα έξω.

Η πόρνη είχε πια απομακρυνθεί τραβώντας μαζί της τους όγκους της ομίχλης. Το φως μιας απογευματινής λιακάδας έδινε ήπιους χρωματισμούς στα μικρά πλοiάρια που ήταν αραγμένα στις όχθες της λίμνης. Ο κόσμος επέστρεφε στα δρομάκια και στις γωνιές, στα περίπερα και στα στέκια των αθλημάτων. Μαζί τους ξαναγυρνάγανε οι μικροπωλητές των φαγητών, των παιχνιδιών και του έρωτα. Κι αμέσως τους τριγύρισαν οι υποψήφιοι αγοραστές – πεινασμένοι, παιδιά και ανέραστοι.

Μέσα στο δικό μου μυαλό η σκέψη πως είχα διανύσει τη μία κατεύθυνση του νικητήριου δρόμου. Ούτε για ένα λεπτό δε φοβήθηκα ν' αναμετρηθώ με τη δίοδο και της άλλης.

Κι έτσι μετέβαλα για μια ακόμα φορά τη φυλετική μου ουδετερότητα.

Ήταν μια μεταβολή που δε μου κόστισε μήτε χρόνο, μήτε κόπο, ούτε πόνο. Στιγμιαία κι αυτόματη. Τώρα ήμουν μια γυναίκα. Ένα μολυσμένο θήλυ.

Έγινα μία από τις πόρνες του Central Park κι ο αγώνας άρχισε – ήταν ο αγώνας ξανά ενάντια στο μικρόβιο, αλλά από την ακριβώς αντίθετη μεριά, καθώς οι πρόσκαιροι εραστές μου – γιατί δεν τους λέω επιβήτορες; – εισχωρούσαν με μανία και πάθος μέσα στην ουτοπική –μα γι' αυτούς αναγνωρίσιμη– μήτρα μου. Και νέες μικρές αμυχές πρόσφεραν τις διόδους του αίματος. Από εμένα σ' αυτούς, τώρα. Και το έβλεπα. Και το ένιωθα. Ήταν ένα ολοκάθαρο αίμα, δίχως ίχνος μικροβίου. Διηθημένο από τη δύναμη μου, τις νίκες μου. Νίκες απανωτές. Νίκες μιας ολάκαιρης βραδιάς. Εκεί στην άκρη της λίμνης, λίγα μέτρα πίσω από το Metropolitan Museum.

Μια ολάκαιρη νύχτα – μια νύχτα υγρών φυλλωμάτων και απόηχων της ξενόχτισσας πόλης– αφήθηκα στα χέρια αρσενικών που πίστευαν ότι αγοράζανε την αίσθηση της κυριαρχίας, την κρασιάλη της ακολασίας, την τρυφερότητα ενός φιλιού, το νεανικό της εκκεντρικότητας, την εκτόνωση του φονιά. Και ενώ από το βάθος του ορίζοντα τα φώτα της πόλης έστελναν τις οσμές των επιθυμιών του ανθρώπινου γένους, προσπαθούσα να δώσω, σ' όσους με διάλεγαν, αυτό που επιθυμούσαν. Με μια όλο έγνοια στοργικότητα – στην ουσία ήταν μια υστερόβουλη εκμετάλλευση –λλάζα την οντότητα των ερωτικών μελών μου ανάλογα με τις δικές τους επιθυμίες.

Τα στήθια μου γινόντουσαν πλούσια, μητρικά, να τα αρμέξει ο ένας και αμέσως τα έκανα άγουρα, εφηβικά, μιας και αυτό ήταν που επιζητούσε ο δεύτερος. Στον τρίτο μάντευα την ανάγκη μιας γλώσσας τρυφερών ήχων, ενώ ο τέταρτος ήθελε το βουβό και το γρήγορο ενός και μόνο μουγκρητού. Τα δάκτυλα άλλοτε σφίγγανε με το ψύχος ενός σκελετού, άλλοτε χαϊδεύανε με το υπάκουο μιας ζύμης. Τόσες πολλές μεταλλαγές. Όλες υστερόβουλες. Επιζητούσα την απόλυτη συμμετοχή τους, επιζητούσα τις βίαιες κινήσεις τους. Επιζητούσα ολοένα κι άλλες πληγές. Ήθελε να χάσω όσο πιο πολλές στάλες αίματος. Τις έχανα. Δεν είχα την ανάγκη ενός μικροβιολόγου για να επιβεβαιώσω την καθαρότητα τους. Το χάραμα –ένα ελαφρά ομιχλώδες χάραμα– απόλαυσε την επάνοδο μου στην

ουδετερότητα και τη χαρά της επιβεβαίωσης πως ο θάνατος είναι ένα ακόμα γεγονός από αυτά που μπορούσα να ελέγξω. Και τώρα εδώ, σ' αυτήν, άχρωμη πόλη που τη σκουριάζουν οι αιώνες, ο Ερμόλαος τολμά ν' ανατρέψει αυτόν τον έλεγχο.

Δε λυπάμαι που δηλώνω την απόφαση μου να τον σκοτώσω. Τι λόγος!

ΑΝ ΟΙ ΓΡΑΜΜΕΣ του κορμιού της Ανθής δίνουν την αίσθηση ενός βέλους, οι αντίστοιχες του Ερμόλαου παρέπεμπαν στην τελεσιδική οντότητα ενός τετραγώνου. Το στέρεο, το συγκεκριμένο, το κάθετο – εκφράσεις που αποδεικνύουν τη σιγουριά, μα και το τετελεσμένο. Την ασφυξία.

Η Ανθή – αγνωώ το πώς – ηδονιζότανε να εισέρχεται με την αιχμηρότητα του βέλους εντός παγιωμένων σχημάτων και στη συνέχεια να σχίζει την επιφανειακή τους επανάληψη.

Την καταλαβαίνω. Υποθέτω πως αισθάνεται κάτι παρόμοιο μ' αυτό που γεννιότανε μέσα μου όταν – στο εργαστήριο της μητέρας μου – παρακολουθούσα τα τεράστια ψαλιδια ν' σχίζουν με σίγουρες, σταθερές κινήσεις των βραχιόνων τους τις επιφάνειες των χοντρών υφασμάτων.

Κι επειδή τότε αισθανόμουνα τόσο την ηδονή της δύναμης των ψαλιδιών, όσο κι εκείνη της υποταγής των υφασμάτων καθώς παραδεχόντουσαν τον προκαθορισμένο τεμαχισμό τους, γι' αυτό μπορώ να καταλάβω όχι μόνο την αίσθηση ευτυχίας που καταλαμβάνει την Ανθή, μα κι αυτή που διακατέχει τους εμφανιζόμενους εραστές της.

Μα ο Ερμόλαος δεν ανήκει σ' αυτήν την κατηγορία. Εκείνος είχε, έχει ιδιαίτερα ανεπτυγμένη τη διάθεση να κερδίζει και, όπως βέβαια το μέγιστο κέρδος το αποφέρει η εκποίηση της μοναδικότητας του είναι σου, ο Ερμόλαος φρόντισε να κρατήσει ανέπαφα τα σχήματα των μελών του και να τα χρησιμοποιήσει σαν πρότυπα για τη μαζική παραγωγή αντικειμένων πολλαπλών ή ανύπαρχτων χρήσεων.

Μπορεί κανείς να μαγειρέψει μέσα στο εσωτερικό μέρος ενός πήλινου κεφαλιού, μπορεί να χρησιμοποιήσει σαν γλάστρα την αγκαλιά που δημιουργούν δύο μπράτσα κι ένα στέρνο, είναι το υψωμένο πέος που απόλυτα εξυπηρετεί σαν βάση φωτιστικού, μα κι όλα αυτά κάλλιστα γίνεται να παραμείνουν αντικείμενα δίχως πρακτική χρησιμότητα.

Τι θαυμαστή συλλογή! Τι επικερδές εμπόριο! Πώς ήταν δυνατόν ν' αφηθούν όλα αυτά στην καταστρεπτική μανία της Ανθής;

Ο Ερμόλαος μετέτρεψε την Ανθή από κόρη σε γυναίκα, της μετέβαλε τις αισθήσεις, ενώ αυτή στάθηκε ανίκανη να επέμβει έστω και σε μια γραμμή, σε μια καμπύλη των μελών του.

Μέσα από τους δαιδάλους της ψυχής της, αυτή η ανικανότητα αναγνώστηκε ως απατημένο όνειρο, και το τραύμα ήταν όχι μόνο οργανικό –η τύφλωση– μα και αέναα ψυχολογικό.

Η Ανθή έψαχνε να βρει τα παρόμοια μέλη κάποιων άλλων, ώστε πάνω τους να εξασκήσει τη δύναμη του μίσους της ως προς τον Ερμόλαο.

Στα δικά μου μέλη, βρήκε την ευκαιρία να δημιουργήσει το απόλυτα όμοιο. Και ξεκίνησε την προσπάθεια. Ο κίνδυνος για μένα ήταν μέγιστος. Υπέκυπτα. Εγώ που είχα αντισταθεί στην παντοδυναμία του θανάτου, υποχωρούσα μπροστά στη δύναμη μιας γυναίκας απατημένης.

Αν επιτέλους –σκέφθηκα– της παρουσιαζα τα μέλη του Ερμόλαου αλλοιωμένα από τη φθορά του χρόνου, ίσως –μάλλον– να της απελευθέρωνα το άλγος της ανέφικτης εκπλήρωσης.

Όμως, ο Ερμόλαος είχε κερδίσει το αναλλοίωτο, καθώς είχε καταφύγει στη μαζικότητα. Με ποιο τρόπο θα γινότανε να υποκύψει στην εξουσία του γήρατος;

Ήταν ένα ερώτημα που έπρεπε να το απαντήσω. Και όταν τελικά το έκανα –η απάντηση ήταν ο φόνος–, ποτέ δεν έπαψα να κρατώ τις επιφυλάξεις μου για τη γνησιότητα της. Ίσως και να είχα λαθέψει. Μα είναι τόσο δύσκολο να βλέπεις πίσω από κάποιες κουρτίνες. Μόνο αν ήμουν τυφλός ή μάγος θα τα κατάφερνα. Και όπως το έχω επανειλημμένα δηλώσει, δεν είμαι μήτε το ένα μήτε το άλλο.

Τ Η ΜΕΡΑ, λοιπόν, εκείνη, που πρωτοσυνάντησα τον Ερμόλαο, τη μέρα, δηλαδή, που στάθηκα έξω από τη βιτρίνα του μαγαζιού του, εκείνη τη μέρα θα τη θυμάμαι πάντα σαν την πρώτη ένδειξη ανεξέλεγκτου εξανθρωπισμού των αντιδράσεων μου.

Φοβήθηκα, μαγεύτηκα – μα αυτό ακριβώς δεν είναι ό,τι ονομάζουμε υποταγή;

Εσπρωξα την πόρτα του μαγαζιού, μπήκα μέσα, ο Ερμόλαος από το βάθος με κοίταζε, δεν κινήθηκε, το βλέμμα βαριεστημένο, ερωτηματικό, δε μου απηύθυνε το λόγο.

«Μήπως ζητάτε έναν υπήκοο;» τον ρώτησα.

«Υπήκοο;» επανέλαβε και χαμογέλασε, «Θα εννοείτε υπάλληλο!»

Είχα την εντιμότητα απέναντι του εαυτού μου να μη συγκατανεύσω. Παρέμεινα σιωπηλός και ανέκφρατος. Εννοούσα υπήκοο.

«Θα'λεγα πως θέλω!» συνέχισε ο Ερμόλαος. «Και θα έλεγα πως μου κάνετε!» κατέληξε και τώρα πια έκανε την πρώτη κίνηση του – την πρώτη κίνηση από τη στιγμή που είχαμε βρεθεί ο ένας απέναντι στον άλλον. Τέντωσε, προς τη μεριά μου, το χέρι του. Μια συγκεκριμένη κίνηση, εκτελεσμένη με συγκεκριμένο τρόπο. «Με λένε Ερμόλαο!» συστήθηκε κι εγώ με τρόπο συνειδητοποιήσα πως το χέρι μου επαναλάμβανε την ίδια κίνηση – αυτήν που μόλις πριν από ένα δευτερόλεπτο είχε κάνει το δικό του. Την αντέγραφε.

Και καθώς τα δυο χέρια ενώνονταν, κατάλαβα πως η απόφαση μου να τον σκοτώσω πήγε κι έστησε το καρπούλι της στην πιο απόμερη γωνιά του μυαλού μου, στο πιο ελεύθερο σημείο όλου του είναι μου, όλου του κορμιού μου. Κάθε άλλο μέλος μου – το κάθε μου μόριο – πανηγύριζε την υπογραφή της συνθηκολόγησης.

Τ Ο ΞΕΡΩ πως αν ήταν να γινόμουν ήρωας ενός μυθιστορήματος, θα ήμουν – για τους αναγνώστες του – ένας ήρωας ουδέτερος και ίσως απωθητικός.

Κι αυτό γιατί οι άνθρωποι έλκονται από τα έντονα τα πάθη, τα πάθη εκείνα τα γήινα, αυτά που λες και εκπέμπουν μυρωδιές εκκρίσεων και ήχους μυστικών διεργασιών των σπλάχνων.

Εγώ δεν είμαι από αυτούς που προσφέρονται για κατοικία τέτοιων παθών. Εγώ έχω απόλυτα αποδεσμευθεί από την κάθε αίσθηση – η όραση είναι για μένα η πεμπουσία της πλάνης, η ακοή το τετελεσμένο του απείρου, η όσφρηση το αναμφίβολο ξεγέλασμα, η γεύση η δυνατότερη εξάρτηση και η αφή η πιο χαρακτηριστική έκφραση της φθήνιας.

«Ποιο πάθος ταιριάζει στον τύπο μου;» θα ρωτούσα τους αναγνώστες μου και αυτοί δε θα είχαν τι ν' απαντήσουν. Κι όταν κάποιος αποστομώνεται, αντιπαθεί αυτόν που του επέβαλε τη σιωπηλή ήττα.

Σαν ήρωας, λοιπόν, μυθιστορήματος, θα ήμουν ουδέτερος, ούτε καν αντιπαθής – τελικά η άπωση δεν είναι τίποτε άλλο παρά η αρνητική παραδοχή της έλξης.

Ουδέτερος, λοιπόν. Μ' άλλα λόγια, ελεύθερος.

Αλλά, ξάφνου, να που γίνομαι πρωταγωνιστής, το κύριο πρόσωπο ενός έργου. Ο πόλος του. Κι αυτό, από τη στιγμή που ο Ερμόλαος εισέβαλε στη ζωή μου.

Η ελευθερία μου χάνεται καθώς σκιαγραφούμαι στις λευκές σελίδες που διαθέτει το συρτάρι ενός συγγραφέα.

Ένας ακόμα λόγος –ο ίδιος πάντα- για να τον σκοτώσω.

Ναι, αποφασίστηκε. Απλώς είναι θέμα χρόνου.

Δικού μου ή του συγγραφέα;

ΑΠΟ ΜΙΑ ΑΠΟΨΗ, τ' αντικείμενα εκείνα που φτιάχνονται για να ικανοποιήσουν αισθητικές ανάγκες της καθημερινότητας, τ' αντικείμενα αυτά είναι εντελώς άχρηστα και – γιατί όχι; – a priori ακαλαισθητα.

Δέχομαι την εντός των μουσείων ύπαρξη πινάκων που ζωγράφισε κάποιος Ρέμπραντ ή ένας Μοντιλιάνι. Δέχομαι επίσης τα μεταλλικά αγάλματα που έπλασε το πάθος ενός Ροντέν, μα αυτή η μανία να γεμισθεί ο χώρος της καθημερινότητας – το σαλόνι, το γραφείο, η κρεβατοκάμαρα, η κουζίνα – με αντικείμενα που θέλουν – τάχα! – να στολίσουν τοίχους και επιφάνειες και που αυτοαποκαλούνται πίνακες, γλυπτά, κεραμικά, πέτρινα ή μπρούτζινα – αυτήν τη μανία αρνούμαι να την αποδεχτώ. Επιτέλους, λέω, μετά τον Βικέντιο, είναι αδιανόητο να δηλώνει ζωγράφος ο κάθε Μίμης ή Ανδρέας.

Το γυμνό, που σημαίνει όχι μόνο άδειο μα και ελεύθερο, αυτό το γυμνό που θα επιτρέψει ν' αναδεικνύεται η χρηστικότητα, και μόνο αυτή, της ύπαρξης των τοίχων, των τραπεζιών, των ραφιών – αυτό το γυμνό, αυτή η κυριαρχία του λευκού ή του μαύρου – προς τι όλες οι άσκοπες χρωματικές παραλλαγές; – ήταν πάντα το πιστεύω μου και είναι η πεμπουσία του τραγικού το ότι αρέσκομαι – ναι, μου δημιουργεί ενδιαφέρον η προσπάθεια να πουλήσω τα πηλίνα διακοσμητικά που κάποιες κυρίες και κάποιοι κύριοι τα θέλουν για να στολίσουν το τραπεζάκι της τηλεόρασης και την κασέλα της εισόδου του σπιτιού τους. «Μα απλώς θα τους πιάσουν τον τόπο», είπα μια μέρα στον Ερμόλαο κι εκείνος, «Α, μην το λες αυτό!» μου είπε, «Ενεργοποιούν τη διάθεση για ταύτιση! Κάτι σαν την καλλιέργεια μιας ψευδαίσθησης που μπορεί να πάρει πολλά ονόματα και για την κάλυψη ποικίλων αναγκών να είναι απαραίτητη. Θα το διαπιστώσεις και μόνος σου. Σύντομα», κατέληξε. Μα ήταν δυνατόν να μην ήξερε πως το είχα ήδη διαπιστώσει;

«**Ε**ΙΝΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΟ, μα ο Αλφόνσος επέμενε ν' αφήσουμε το Βόλο», μου είπε μια μέρα η Ιωσηφίνα – ήταν η μέρα εκείνη που συνάντησα τα δύο αδέρφια στη μικρή πλατεία των παρυφών της Πλάκας.

«Κι αυτό γιατί», συνέχισε εκείνη, «κάτι, λέει, τον τράβαγε προς τα εδώ. Κάτι που ο ίδιος το ονομάζει η μυρωδιά του θανάτου του έρωτα».

Την άκουγα και το κρύο διαπερνούσε το δέρμα μου. Αισθανόμουν πως αυτό το σύγκρου δεν είχε καμιά σχέση με το γεγονός πως τα ημερολόγια λέγανε πως διανύαμε τον ενδέκατο μήνα.

Ο Αλφόνσος άκουγε κι αυτός – ίσως ν' άκουγε... και λέω ίσως γιατί πιο πολύ έδειχνε να κοιτά, να παρατηρεί... Έβλεπε, παρατηρούσε, μαγνητιζότανε από εμένα.

«Και γυρνάμε, λοιπόν, στις πλατείες που οι τουρίστες συνήθως συναντιούνται, άλλοτε πάλι κατεβαίνουμε στο λιμάνι, τις νύχτες περιπλανιόμαστε στα στέκια του πουλημένου έρωτα, ψάχνουμε», συνέχισε να μιλά η Ιωσηφίνα, «ψάχνουμε, μάλλον ο Αλφόνσος ψάχνει να βρει την πηγή αυτής της μυρωδιάς. Εγώ απλώς τον ακολουθώ και τεμπελιάζω. Δε με ζωγραφίζει πια. Λέει...»

«Λέω», τη διέκοψε ο αδελφός της, «λέω πως δεν είναι δυνατόν να συνεχίζω να ζωγραφίζω κάτι που έχει πια ξεπεραστεί. Αυτή η μυρωδιά», και ο Αλφόνσος με πλησίασε, «αυτή η μυρωδιά», βαριανάσανε, «δείχνει πως αυτό που ακολουθεί το θεματολογικό συμβάν των πινάκων μου –ο κατασπαραγμένος άνθρωπος, δηλαδή, ή αν θες, ο ερωτικά αλλοτριωμένος, ή αν θες, ο απόλυτα ανελεύθερος, αυτός πάντως ο άνθρωπος– έχει πια πλαστεί. Υπάρχει. Ναι, έτσι, μόνο μπορώ να ερμηνεύσω την ύπαρξη μιας τέτοιας μυρωδιάς». Με κοίταξε. Έπειτα σχεδόν μ' άγγιξε. «Είσαι εσύ, λοιπόν, η πηγή της!» είπε.

Ήταν μια πρόταση που η Ιωσηφίνα την εξέλαβε σαν ερωτηματική.

Όμως εγώ αναγνώρισα – και κατανόησα – τον καταφατικό χαρακτήρα της.

Τόσο, λοιπόν, πολύ είχα αργήσει να σκοτώσω τον Ερμόλαο;

ΑΥΤΟ ΠΟΥ Ο ΕΡΜΟΛΑΟΣ θεωρούσε σαν επιχείρηση του ήταν άλλοτε έναν μικρό μαγαζί μ' ένα και μόνο υπάλληλο, κι άλλοτε πάλι γινότανε μια μικρομεσαία βιομηχανία που είχε τη δυνατότητα ν' απασχολεί ένα σεβαστό αριθμό υπαλλήλων. Τεχνίτες στις μηχανές, σχεδιαστές στα ατελιέ και λογιστές στα ταμεία. Δακτυλογράφοι, τηλεφωνήτριες, εργάτες – ένας από αυτούς κι εγώ. Εγώ, που για μια ακόμα φορά προοριζόμουνα να ζήσω μίαν αμφίρροπη κατάσταση, μια ζωή συνθηκών αμφιλεγόμενων.

Ήταν η πρώτη φορά που δούλευα.

Ο Φραγκίσκος Λαμέρας, όπως άλλωστε το έχω ήδη αναφέρει, με είχε απαλλάξει από τον οικονομικό δεσμό. Και ασφαλώς ποτέ μου δεν πίστεψα την εντιμότητα της ρήσης «με τον ιδρώτα του προσώπου». Ε, καλά τώρα! Η εργασία, έτσι όπως νοείται στον καιρό μας, είναι μια σύμβαση ακινησίας, ανελευθερίας, ανέλιξης – μια συναυλία με μόνους ήχους αυτούς που βγάζει το *a* το στερητικό.

Κι όλα αυτά είχαν μια ξεκάθαρη μορφή τις μέρες εκείνες που η επιχείρηση λειτουργούσε σαν βιομηχανία. Α! Πόσο απολάμβανα –το ρήμα σε εισαγωγικά– τον ατομικό εξευτελισμό της κάρτας εργασίας και της οχτάωρης αναγκαστικής συνύπαρξης του ενός –του όποιου ενός– με τους άλλους – τους όποιους άλλους. Αυτής της συνύπαρξης που γεννούσε, που γεννά το όνειδος του ονείρου επαγγελματικής ανόδου, το ξεγέλασμα της οικονομικής ευρωστίας, το ξεγύμνωμα της συναδελφικής κακεντρέχειας.

Μα το ίδιο έντονα ζούσα κάποιες άλλες υποχρεώσεις του φαινομένου εργασία, όταν ήμουνα ο απλός και μοναδικός υπάλληλος ενός μικρού μαγαζιού. Σ' αυτήν την περίπτωση είχα –α! οφείλω να το ομολογήσω– το κέρδος να απολαμβάνω μια άλλη πιο άμεση επαφή με τον πομπό κάθε δυστυχίας μου – για τον Ερμόλαο μιλώ, αυτόν τον άντρα που έπρεπε ν' αποκαλέσω αφεντικό – αφέντη, δηλαδή, κυρίαρχο μου και διαχειριστή του βίου μου.

Λοιπόν, προτιμούσα αυτή τη σχέση. Ήταν πιο ειλικρινής από την άλλη, όπου η απόσταση του διευθυντή από τους υπαλλήλους τονιζότανε –μα και εκτονωνότανε– από την απαλότητα της μοκέτας και τις κλιματολογικές διαφορές του air conditioning. 'Όχι, με

το αφεντικό μπορείς να διαφωνείς. Ίσως και να ταυτιστείς. Μια σχέση σάρκας με σάρκα. Μπορείς, τελικά, πιο εύκολα να το σκοτώσεις – πιο εύκολα και πιο οδυνηρά.

Το προτιμούσα. Ναι.

Και ο Ερμόλαος μου έκανε το χατίρι. Τις περισσότερες μέρες άφηνε την επιχείρηση του να λειτουργεί μ' αυτήν τη μορφή. Τις περισσότερες μέρες, στο τέλος συνέχεια.

Κι εγώ ολοένα ανέβαλλα την εκτέλεση της δολοφονίας του.

Απολάμβανα την ταύτιση των μελών του με τα δικά μου μέλη.

Και χαιρόμουν, στη συνέχεια, να τ' αφήνω, έτσι με τη νέα τους μορφή, να υπηρετούν την Ανθή.

Η ΒΙΟΤΕΧΝΙΑ κατασκευής πήλινων αντικειμένων, η βιοτεχνία αυτή –τις μέρες, βεβαίως, που υφίστατο – ήταν ένα μεγάλο διώροφο κτίριο. Στον πρώτο όροφο ήταν το καλλιτεχνικό τμήμα και τα γραφεία στο ισόγειο, οι φούρνοι, τα βαφεία και το τμήμα συσκευασίας και αποστολής. Σ' αυτό ήταν που εγώ εργαζόμουνα. Δουλειά μου να παίρνω το κάθε ένα πήλινο αντικείμενο, να το τυλίγω με μερικές κόλλες λευκού χαρτιού και στη συνέχεια να το τοποθετώ στην κούτα του. Ήταν μια μονότονη δουλειά, διόλου δημιουργική, ήταν μια δουλειά που καλλιεργούσε την απωθητικότητα, μα και την επιθυμητή ταύτιση. Κρατούσα συνέχεια μέσα στα χέρια μου τα πήλινα ομοιώματα των μελών του Ερμόλαου. Αυτά τα μέλη, που άλλοτε διατηρούσαν – στην εν αναπαράσταση μορφή τους – το φυσικό τους μέγεθος και χρώμα κι άλλοτε τα διαφοροποιούσαν – ήταν πιο μικρά, ήταν πιο μεγάλα. Μινιατούρες ή γιγάντια κατασκευάσματα. Κι είχαν χρωματικές παραλλαγές που ξεκινούσαν από το μαύρο και κατέληγαν στο λευκό, αφού περνούσαν από τους χώρους του γκρι, του μπλε, του κόκκινου, του καφέ, του κίτρινου, του πράσινου. Τριγύρω μου – αλλά και σε κάποια μέτρα απόσταση – υπήρχαν γυάλινα χωρίσματα – ήταν χωρίσματα που μετέτρεπαν τον ενιαίο χώρο του ισόγειου σε συνάθροιση μικρών δωματίων. Οι διαστάσεις τους ήταν περίπου 5*5. Έτσι μπορούσα να δω – μπορούσα, ασφαλώς και να με δούνε οι υπόλοιποι υπάλληλοι• και όσοι κάνανε παρόμοια δουλειά με τη δική μου και όσοι κάποια άλλη το φόρτωμα, για παράδειγμα, των κιβωτίων στις ξύλινες πλατφόρμες που θα τα έβγαζαν έξω, στην αυλή, με τα φορτηγά και τα τρίκυκλα. Και ήταν κάτι το αφάνταστα αποπνιχτικό να βλέπεις αντίγραφα του εαυτού σου – κορμιά να κάνουνε τις ίδιες μ' εσένα κινήσεις, κορμιά να φορούνε τα ίδια μ' εσένα ρούχα. Κορμιά του ίδιου κόπου. Τι ασέβεια! Κι όμως τα έβλεπα – τα έβλεπα πίσω από τα γυάλινα χωρίσματα. Ένας στα 5 μέτρα μακριά μου, άλλος στα 10, ο τρίτος στα 15 μέτρα, ο τέταρτος... επανάληψη.

Προσπαθούσα ν' αποφύγω την εικόνα της.

Δούλευα δίχως να κοιτώ τριγύρω, δίχως να μιλώ. Έπιανα, τύλιγα, τοποθετούσα. Οι παλάμες μου κάλυπταν άλλοτε τα δάκτυλα του Ερμόλαου, άλλοτε τα γόνατα του ή τους

γλουτούς, το λαιμό, τ' αυτιά, τους αστραγάλους. Και τα μάτια μου αποτύπωναν το σχήμα και η ματιά μου ζαλιζότανε από τη χρωματική ποικιλία. Κι έτσι, αργά μα σταθερά, υπέκυπτα στη δύναμη της ταύτισης.

Όμως στην ίδια δύναμη υπέκυπτα και τις άλλες μέρες – τις πιο πολλές –, τότε που δεν υπήρχε η βιοτεχνία. Στη θέση της – κάθε πρωί – έβρισκα το μικρό, το άχρωμο μαγαζί - εργαστήριο.

Οι πελάτες μπαίνανε, εγώ έπρεπε να τους υποδεχθώ με χαμόγελο κι αμέσως μετά ν' αρχίσω την προσπάθεια να τους πείσω πως το χέρι που θέλουν ν' αγοράσουν θα ήταν αρμόζον να συνοδεύεται και από το πόδι, η μύτη από ένα – έστω – αυτί, οι γλουτοί από το πέος, η γλώσσα από τα δόντια. Στην ουσία, ο απώτερος στόχος μου ήταν να πουλήσω όλα τα μέλη που είναι απαραίτητα για τη δημιουργία ενός κορμιού – όχι ενός οποιουδήποτε κορμιού, μα εκείνου και μόνον εκείνου. Και έπαιρνα συνέχεια αντικείμενα από τα ράφια, από τους πάγκους, τα έδειχνα, τα σχολίαζα, τα μετρούσα, τα ταίριαζα, τα χώριζα. Τα πουλούσα. Η ηδονή της εκποίησης διοχετευόταν σιγά σιγά μέσα στις φλέβες μου.

Τελικά, είτε με τη μορφή βιοτεχνίας είτε με τη μορφή μαγαζιού, ο δρόμος είχε την ίδια κατεύθυνση.

Τον ακολουθούσα, μα δεν έπρεπε, δεν ήθελα να τον εξαντλήσω. Κι όμως χανόμουνα. Η απόλυτη ελευθερία μου γινότανε παρελθόν.

ΜΕΣΑ στο μαγαζί του Ερμόλαου κυριαρχούσε η φωνή της Κάλας. Ίσως να ήταν μια υπόμνηση πως εγνώριζε τη σχέση που συνέδεε εμένα με την Ανθή – κόρη μιας υψιφώνου.

Ίσως, όμως, και να ήταν μια υπενθύμιση του γεγονότος πως η πλήρης ελευθερία εύκολα αλώνεται από την υλική εξάρτηση. Και πως μια τέτοια άλωση φέρνει το στέρεμα της απόλυτης έκφρασης – αυτής της έκφρασης που ο κάθε καλλιτέχνης είναι ο ενσάρκωτής της, μα και ο υπηρέτης της.

Το διαπίστωνα πως έτσι ήταν. Το διαπίστωνα καθώς διείσδυα ολοένα και περισσότερο μέσα στη μαγεία της αγοραπωλησίας.

Εάπλωνα σε μια μεγάλη και τετράγωνη κουνιστή, ξύλινη πολυθρόνα. Μπροστά μου ήταν απλωμένα τα πήλινα αντικείμενα και από πίσω μου καθόταν ο Ερμόλαος. Η δική του καρέκλα, ξύλινη κι αυτή, ήταν ακίνητη, καρφωμένη, ίσως, στο πάτωμα.

Με απλωμένα τα χέρια του, με κουνούσε – με κουνούσε ελαφρά, κάθε κούνημα με πήγαινε προς την πλευρά των πήλινων αντικειμένων και στη συνέχεια με ξαναγύριζε εκεί απ' όπου και πήγαζε η ελαφριά μυρωδιά της μασχάλης του.

Ήταν μια επώδυνη ηδονή καθώς, μέρα τη μέρα, η διάθεση μου ν' απολαμβάνω αυτή τη μυρωδιά αύξαινε και μαζί της μειωνότανε η απόσταση που χώριζε το κεφάλι μου από το στήθος του Ερμόλαου.

Κάποια στιγμή θα συντελείτο το πολυπόθητο άγγιγμα.

Κι ενώ όλα αυτά συνέβαιναν, παράλληλα συνεχιζόντουσαν και οι αγοραπωλησίες.

Κρατούσα τα πήλινα αντικείμενα, τα εκθειάζα, τα τύλιγα, τα πουλούσα, κι όλα αυτά ενώ πάντα ακουγόντουσαν οι άριες της Κάλας κι ενώ πάντα εγώ κουνιόμουνα κι ολοένα πλησίαζα την κόχη μιας μασχάλης που μύριζε κολόνια της μόδας κι ιδρώτα

Κι η μέρα μου χωριζότανε στα δύο.

Το ένα της μισό αφιερωμένο στη διπλή διαδικασία εκπόρνευσης - ταύτισης.

Το άλλο της μισό το απολάμβανε η Ανθή.

Τις νύχτες, πάνω στο κρεβάτι της κρυβόντουσαν τα τραγικά μυστικά μιας μεταμόρφωσης που έπρεπε – πάση θυσία έπρεπε – να ματαιώσω. Κι αυτή η ματαίωση – α! δεν υπήρχε πια καμιά αμφιβολία – φύτρωνε πάνω στο κορμί του Ερμόλαου, θέριευε μέσα στη νεκρική υφή που αυτό το κορμί έπρεπε ν' αποκτήσει.

Ποιος λέει πως είχα εγκαταλείψει την ιδέα του φόνου;

ΕΚΕΙΝΟΝ, λοιπόν, τον καιρό, η Ανθή φορούσε πολλά ρούχα. Καπέλο, παλτό, φουλάρι, ζακέτα, φούστα, πουλόβερ, πουκάμισο, εσώρουχα, κάλτσες, παπούτσια.

Και φορώντας τα όλα αυτά, μου άνοιγε την πόρτα, όταν εγώ επέστρεφα από το μαγαζί του Ερμόλαου.

«Καλώς ήρθες!» έλεγε και μου χαμογελούσε, ενώ τα χέρια της ακούμπαγαν στους ώμους μου, πασπάτευαν την ωμοπλάτη, ψαχούλευαν ανυπόμονα τους αγκώνες. Αναζητούσαν τα σημάδια της ημερήσιας δόσης μιας μεταμόρφωσης.

Τα αναγνώριζε, το χαμόγελο της αποκτούσε το θρίαμβο ενός δαγκώματος και μ' άφηνε να περάσω μέσα στο διαμέρισμα, όπου βασιλευε η απόλυτη σκοτεινιά της τραβηγμένης βελούδινης κουρτίνας και το ευαίσθητο τρεμούλιασμα ενός φλάουτου.

Άρχιζαν οι ώρες που το κορμί μου της ανήκε.

Έλεγε: «Γδύσε με!», κι ενώ εγώ ξεκούμπωνα το παλτό ή τράβαγα το φερμουάρ της φούστας ή έλυνα το φουλάρι του λαιμού ή ξετύλιγα τη ζώνη της μέσης ή κατέβαζα τις νάιλον κάλτσες, εκείνη κατέγραφε σ' ένα μικρό σημειωματάριο τις συντεταγμένες των κινήσεων μου – ήταν κάποια σημεία που οριοθετούσαν την πορεία μιας καμπύλης που ολοένα και περισσότερο έτεινε να ταυτιστεί μ' εκείνη την καμπύλη των συντεταγμένων των κινήσεων του Ερμόλαου.

Έπειτα, κι ενώ το φλάουτο δεχότανε να συνταυτιστεί με το όμποε, η Ανθή κύλαγε πάνω στα ταφταδένια, πράσινα σεντόνια του κρεβατιού και, «Τώρα θα σου μάθω ή θα μου μάθεις τον έρωτα;» ρωτούσε.

Το έβλεπα πως, μέρα τη μέρα, τα μέλη του σώματος μου κάνανε κάποιες συγκεκριμένες κινήσεις – τόσο συγκεκριμένες ώστε δεν αμφέβαλλα πως ήταν κάποιου άλλου. Το έβλεπα πως, μέρα τη μέρα, τα μέλη του σώματος μου αποχτούσαν το σχήμα, το μέγεθος, την υφή των αντιστοιχών μελών ενός προκαθορισμένου προτύπου – αυτού του άντρα που την ίδια στιγμή φώλιαζε στη μνήμη της Ανθής, μα και καθότανε σε μια ξύλινη καρέκλα ακούγοντας την Κάλας να τραγουδά Νόρμα ή Ελεονόρα.

Τα έβλεπα όλα αυτά. Δεν αντιδρούσα. Ένας απλός, τάχα, θεατής; Μα όχι, βέβαια! Απλώς και μόνο ήμουν σίγουρος πως κρατούσα τις αποστάσεις ασφαλείας. Ένα ακίνδυνο παιχνίδι όλα αυτά, εφ' όσον μπορούσα πάντα να ελέγχω την κίνηση της γλώσσας μου και το μέγεθος του συμβόλου της αρσενικής μορφής μου.

Τα γεγονότα του Central Park μπορούσαν κάθε στιγμή να επαναληφθούν και γέλαγα –τι χαϊρέκακο γέλιο!– όταν σκεφτόμουν την έκφραση που θα έπαιρνε η Ανθή αν τύχαινε μια φορά –μια φορά που εγώ θα την είχα επιλέξει– το χέρι της να μην αγγίξει το –έστω εν υπνώσει–υποτιθέμενο πέος μου, αλλά τη νωχελική κοιλότητα του –επίσης–υποτιθέμενου αιδοίου μου.

Κι έπειτα έφθασε εκείνη η νύχτα, όπου ενώ η Ανθή αντιμετώπιζε την ασαφή πλαστικότητα των μηρών μου, η γλώσσα μου άρχισε ένα περίεργο ερωτοκόλλισμα με τους συνδυασμούς των γραμμάτων α,γ,π και η.

Η Ανθή έμεινε άφωνη, ακίνητη – μια τεντωμένη χορδή. Το φλάουτο και το όμποε σώπασαν. Μπαίναμε στη βασιλεία των εγχόρδων – του βιολιού, της άρπας, ίσως, στο τέλος, και της κιθάρας.

Ανακάθισα στα ταφταδένια, πράσινα σεντόνια. Δε σχολίασα το γεγονός. Αλλά επειδή θεωρούσα εντελώς χυδαίους τους ήχους που έβγαιναν από το άγγιγμα, την επαφή δακτύλων και τεντωμένων εντέρων, υποσχέθηκα στον εαυτό μου πως αύριο θα σκότωνα τον Ερμόλαο

Η Ανθή, δίπλα μου, απαριθμούσε τους δίσκους που είχε με τον Segovia.

ΠΑΝΤΑ ΤΟ ΠΙΣΤΕΥΑ — ίσως και να το έχω ξαναπεί— πως ο φόνος είναι κι αυτός μια μορφή επαφής και μάλιστα από τις πιο δυνατές. Κι είχα δίκιο. «Έτσι είναι!» φώναζα καθώς έχωνα το μαχαίρι στο στήθος του Ερμόλαου.

Ήταν πρωί, νομίζω πρωί με σιγανή βροχούλα, και η φωνή της Κάλας ταυτιζότανε με το τέμπο της Casta Diva και ο Ερμόλαος, πάντα απάνω στην ξύλινη καρέκλα του, μόλις και είχε αρχίσει να με κουνά, το κεφάλι μου πλησίαζε λίγο περισσότερο από χθες τη μασχάλη του.

Και τότε ανακάθισα πάνω στην κουνιστή πολυθρόνα μου, γονάτισα πάνω της, ο Ερμόλαος με κοιτούσε, με κοιτούσε δίχως τον παραμικρό φόβο ή πόθο, απλά με κοιτούσε και με κούναγε, κι εγώ πήρα από τον πιο δίπλα πάγκο το μαχαίρι με το οποίο έκοβα τα χαρτιά περιτυλίγματος και το σήκωσα, ο Ερμόλαος πάντα κοιτούσε και με κούναγε και εγώ, καθώς το κορμί μου πλησίαζε τη μασχάλη του, έμπηξα τη λάμα στο στήθος του — δίπλα στη μια ρόγα πρέπει να ήταν.

Η Casta Diva έσβηνε, το αίμα κύλησε κι έπειτα σταμάτησε, στέγνωσε, εξαφανίστηκε, η πληγή έκλεισε, εγώ πάντα κουνιόμουνα από τον Ερμόλαο, η Κάλας τραγούδαγε, τώρα, Tosca.

Και την ξανάμπηξα τη λάμα στο στήθος του και μετά στο λαιμό, στα μάτια, στην κοιλιά —ήταν τότε που φώναξα: «Έτσι είναι!»—, και πάντα το αίμα κυλούσε κι έπειτα σταμάταγε, στέγωνε, εξαφανιζότανε και πάντα η πληγή έκλεινε κι εγώ πάντα κουνιόμουνα από τον Ερμόλαο, η Κάλας τραγούδαγε Rigoletto και Carmen, και Aida.

Κι όμως δεν τον σκότωνα.

Ο Ερμόλαος με κοιτούσε πάντα δίχως φόβο ή πόθο.

Απλώς με κοιτούσε. Μ' έβλεπε. Έβλεπε τα χέρια μου, τα δόντια μου, τα μαλλιά, τα πόδια, τ' αυτιά μου — όλα πάνω μου ήταν ίδια με τα δικά του, όλα πάνω μου ήταν πανομοιότυπα με τα πήλινα αντικείμενα που γέμιζαν τα ράφια, τους πάγκους... Μια ατέλειωτη, αμέτρητη επανάληψη κάποιου που ήμουνα εγώ, δίχως να είμαι ο εαυτός μου. Και σιχάθηκα. Και άρχισα να παίρνω από τα ράφια τα πήλινα τα χέρια, τα πήλινα τα

πόδια, τους πήλινους όρχεις, τα πήλινα μάτια, τις πήλινες κοιλιές και να τα πετώ όλα στο πάτωμα, να γεμίζει άρχισε το πάτωμα από κομματάκια πολύχρωμου πηλού.

Όμως ο Ερμόλαος ήταν πάντα εκεί. Μ' έβλεπε. Με παρακολουθούσε αδιάφορος. Δίχως φόβο ή πόθο. Και τα δικά μου τα μέλη έμοιαζαν πάντα με τα δικά του, ήταν ίδια μ' αυτά που έσπαγα, και τότε άνοιξα την πόρτα που πήγαινε στην αποθήκη κι όταν βρέθηκα εκεί έσπασα όλα τα πήλινα μέλη που ήταν μέσα στις κούτες τους – χιλιάδες αντίγραφα των βλεφάρων μου, των γονάτων μου, των νυχιών, των ρουθουνιών μου.

Κι έπειτα στάθηκα. Εκεί, στην πιο σκοτεινή γωνιά της αποθήκης ξεχώρισα την καταπαχτή και προς τα εκεί πήγα κι άρχισα να κατεβαίνω στα υπόγεια.

Ο αέρας είχε τη μυρωδιά της μούχλας, την υγρασία του σκοταδιού, είχε το βαρύ της ησυχίας και ήταν πάντα σκοτάδι, αλλά από κάπου έβγαινε ένα φως.

Το ακολούθησα.

Διάδρομοι και σκαλιά και ρωγμές πάνω στους υγρούς τοίχους... Κατέβαινα... Το φως πάντα υπήρχε, το πλησίαζα, το έφτασα, το είδα. Ήταν ο Ερμόλαος, ήταν – όμως ποιος Ερμόλαος ήταν; – ήταν οι μήτρες όλων των μελών του, το κορμί του ολάκαιρο συναρμολογημένο από τα πρωτότυπα πήλινα κατασκευάσματα. Ένα κορμί άβαφου πηλού. Καθαρού. Ατόφιου. Μια πρώτη ύλη. Η πρώτη σύνθεση.

Κι έπεσα πάνω της. Την κλότσησα αυτήν τη μορφή, τη χτύπησα, την έσπασα, την ποδοπάτησα και το φως χανότανε, μα εγώ αισθανόμουν τα μέλη μου ν' αποκτούν και πάλι την ελαφράδα της ελευθερίας τους. Ήμουνα και πάλι εγώ ο καθοριστικός παράγων της ύπαρξης μου.

Πίσω από το σκονισμένο, σιδερόφραχτο φεγγίτη – υπήρχε και πιο πριν; – φάνηκε το πρόσωπο του Φραγκίσκου Λαμέρα. «Μα ασφαλώς και έτσι θα γινότανε!» μου είπε και έδειχνε να χαίρεται τη μυρωδιά της σκόνης που λέκιαζε τα ρούχα μου.

Μα, λοιπόν... Ναι, είχα και πάλι τη δυνατότητα της αυτόβουλης αντίδρασης και της αυτόνομης κατανόησης. Τίναξα τη σκόνη από πάνω μου. Και δε βιαζόμουνα καθώς επέστρεφα στην αποθήκη.

Δε βιαζόμουνα καθώς έμπαινα μέσα στο μαγαζί.

Ο Ερμόλαος περιφερότανε ανάμεσα στα σπασμένα πήλινα μέλη. «Καταστράφηκα!» έλεγε, «Καταστράφηκα!» και ήταν ένας Ερμόλαος πλαδαρός και η ξινίλα έβγαινε από τη μασχάλη του. Ήταν ένας Ερμόλαος που δεν είχε πάνω του τίποτε άξιο για να πουληθεί.

Τον άφησα και βγήκα στο δρόμο. Η βροχή ήταν πάντα το ίδιο σιγανή. Ανάσανα. Έστριψα στη γωνία. Δύο δρόμους πιο κάτω με συνάντησαν η Ιωσηφίνα και ο Αλφόνσος. «Ξανάνιωσες!» μου είπαν και η Ιωσηφίνα γέλασε. «Εγώ, πάντως θα έλεγα πως προτιμώ τη χτεσινή βαρβατίλα σου!» είπε.

Η ΒΡΟΧΗ έχει πάντα την έννοια της κίνησης. Η βροχή είναι που χαράζει τους τοίχους των σπιτιών και είναι αυτή που παρασύρει τα νεκρά σώματα των μερμηγκιών και τα άδεια κουβούκλια των σαλιγκαριών. Η βροχή με την πολλαπλότητα της σταγόνας. Η βροχή με το όνειρο της διάθλασης. Η βροχή με τους ήχους της. Η βροχή με την εφήμερη παρουσία και την αιώνια υπόσταση.

«Η βροχή σου μοιάζει!» μου είχε πει κάποτε η Ανθή. «Όχι τα δάκρυα, μα η βροχή!» είχε διευκρινίσει και τώρα την είδα να στέκεται κάτω ακριβώς από αυτήν τη βροχή, να στέκεται – μάλλον να κάθεται πάνω στο πεζούλι ενός δρόμου και να έχει το φλάουτο στο στόμα της. Οι νότες της έψαχναν να βρουνε τους ήχους της ψιχάλας.

«Θα ήταν, άραγε, αδύνατον το να ρίξεις κι εσύ κάποια κέρματα;» με ρώτησε – με είχε καταλάβει έτσι όπως είχα σταθεί μπροστά της και την έβλεπα, την άκουγα.

Κοίταξα το μικρό τασάκι που ήταν ακουμπισμένο στα πόδια της. Ένα μαύρο πήλινο τασάκι. Ένα τασάκι στο σχήμα μιας παλάμης – της παλάμης του Ερμόλαου.

Χαμογέλασα.

«Είναι το μόνο που σώθηκε, υποθέτω!» είπε η Ανθή και ξανάρχισε να παίζει. Vivaldi.

Ανασήκωσα τους ώμους μου.

Η βροχή μούσκευε τα μαλλιά της. Κι έκανε εκείνη την καμπύλη φτερούγα των ώμων της να παίρνει τη μορφή μιας άχρηστης, μισοσπασμένης υδρίας.

Απομακρύνθηκα. Ο οίκτος ήταν ό,τι πιο άκομπο μπορούσα να της προσφέρω.

Οι σταγόνες αφήνανε τα ίχνη τους πάνω στο επαναπατρισθέν σώμα μου. Φτάνοντας στο σιωπηλό πάρκο, κοντοστάθηκα.

«Είναι το μόνο που σώθηκε, υποθέτω!» ξανάκουσα τη φωνή της και το ρίγος τρεμούλιασε την επιδερμίδα που κάλυπτε τα απελευθερωμένα μέλη μου. Με βήμα καθόλου σταθερό, τρέχοντας, επέστρεψα στο πεζούλι που την είχα αφήσει.

Όπως το περίμενα ήταν άδειο.

Πάνω στο βρεγμένο πεζοδρόμιο, το στεγνό αποτύπωμα μιας παλάμης.

Την Ανθή θα την ξανασυντούσα. Ήταν απλώς θέμα χρόνου.

Και η βροχή σταμάτησε. Μάλλον θα έβγαινε ο ήλιος.

Το αναγκαστικά στατικό ενός φωτεινού μεσημεριού φαίνεται πως δε θα μπορούσα – τελικά – να το αποφύγω.

OPENBOOK
Ανοικτή Βιβλιοθήκη

ISBN 978-618-81465-3-2